ĢENERĀLADVOKĀTA ATANASIJA RANTA [*ATHANASIOS RANTOS*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2025. gada 27. martā [1]

**Apvienotās lietas no C-764/23 līdz C-766/23**

***Cairo Network Srl* (C-764/23),**
***Persidera SpA* (C-766/23)**
**pret**
***Ministero delle Imprese e del Made in Italy*,**
***Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni* (C-764/23 un C-766/23),**
**piedaloties:**
***Radiotelevisione italiana SpA* (*RAI*),**
***Persidera SpA*,**
***Mediaset SpA*,**
***Elettronica Industriale SpA*,**
***Premiata Ditta Borghini e Stocchetti di Torino Srl*,**
***Europa Way Srl*,**
***Prima TV SpA*,**
***Associazione di Categoria Aeranti-Corallo*,**
***Radiotelevisione italiana SpA* (*RAI*),**
***Elettronica Industriale SpA*,**
***3lettronica Industriale SpA*,**
***Espansione Srl*,**
***Prima TV SpA*,**
***Cairo Network Srl*,**
***Premiata Ditta Borghini e Stocchetti di Torino Srl*,**
***Europa Way Srl***
**un**
***Europa Way Srl* (C-765/23)**
**pret**
***Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni*,**
***Presidenza del Consiglio dei Ministri*,**
***Ministero dell'Economia e delle Finanze*,**
**piedaloties:**
***Radiotelevisione italiana SpA* (*RAI*),**
***Persidera SpA*,**

[1] Oriģinālvaloda – franču.

***Cairo Network Srl,***
***Premiata Ditta Borghini e Stocchetti di Torino Srl,***
***Prima TV SpA,***
***3lettronica Industriale SpA,***
***Mediaset SpA,***
***Elettronica Industriale SpA***

(*Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Elektronisko sakaru pakalpojumi – Direktīvas 2002/20EK, 2002/21/EK un 2002/77/EK – Radio un televīzijas virszemes digitālās apraides radiofrekvenču lietošanas tiesības – Lietošanas tiesību pāreja – Lietošanas tiesību piešķiršana – Maksas procedūra – Prettiesiski izmantoto analogo radiofrekvenču ņemšana vērā – Valsts regulatīvo iestāžu neatkarība – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 47. pants – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā – Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru tiek ierobežotas atcelšanas prasības sekas

## Ievads

1. Šie lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz virszemes digitālās televīzijas frekvenču lietošanas tiesību pārkonfigurēšanas procedūru (turpmāk tekstā – "frekvenču pārkonfigurēšana"), pārejot no DVB-T apraides sistēmas uz (modernāku) DVB-T2 apraides sistēmu[2] pēc 694–790 MHz frekvenču joslas (turpmāk tekstā – "700 MHz frekvenču josla") pārdales piektās paaudzes telekomunikāciju tīkla (turpmāk tekstā – "5G tīkls") vajadzībām[3].

2. Šo lūgumu pamatā ir strīdi starp uzņēmumiem, kas pārvalda virszemes digitālās televīzijas tīklus, un *Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni* (Komunikāciju regulatīvā iestāde, Itālija; turpmāk tekstā – "*AGCOM*") un citām valsts iestādēm[4] par procedūrām, kas veiktas nolūkā *pārveidot* DVB-T tehnoloģijas frekvenču lietošanas tiesības par DVB-T2 tehnoloģijas apraides jaudas lietošanas tiesībām valsts multipleksos[5] un *piešķirt* tiesības lietot apraides papildu jaudu, kas atbrīvojusies, pārejot no DVB-T tehnoloģijas uz DVB-T2 tehnoloģiju (turpmāk tekstā – "apraides papildu jauda").

[2] Kā rakstveida apsvērumos norādījusi Itālijas valdība, jau pati pāreja uz DVB-T2 apraides standartu nodrošina būtisku pieejamās apraides jaudas pieaugumu, kas var sasniegt līdz pat 100 % no šīs apraides jaudas. Konkrētāk, katrs no valsts DVB-T2 tīkliem atbrīvo jaudu provizoriski 37 Mbit/s apmērā, kuru var palielināt līdz 40 Mbit/s bez ievērojama pārklājuma zuduma, savukārt iepriekšējā DVB-T sistēma atbrīvoja vidēji 19,9 Mbit/s lielu jaudu.

[3] Šī pārdale tika paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma (ES) 2017/899 (2017. gada 17. maijs) par 470–790 MHz frekvenču joslas izmantošanu Savienībā (OV 2017, L 138, 131. lpp.) 1. pantā. Piešķirot 700 MHz frekvenču joslu 5G tīklam, ir ievērojami samazinājies televīzijas apraidei atvēlētais spektrs (līdz 30 % no iepriekš izmantotās joslas).

[4] Šajā lietā *Ministero delle Imprese e del Made in Italy* (Uzņēmējdarbības un *Made in Italy* ministrija, Itālija) lietās C-764/23 un C-766/23, kā arī *Presidenza del Consiglio dei Ministri* (Ministru padomes priekšsēdētāja birojs, Itālija) un *Ministero dell'Economia e delle Finanze* (Ekonomikas un finanšu ministrija, Itālija) lietā C-765/23.

[5] Tehniski šī pārveidošana paredzēja pāreju no valsts multipleksiem, kuros izmanto DVB-T tehnoloģiju, uz jauniem valsts multipleksiem, kuros izmanto DVB-T2 tehnoloģiju. Multiplekss ir signāls, kas apvienotā veidā pārraida vairākus virszemes digitālās televīzijas pakalpojumus vienlaikus, un katrs multiplekss dod iespēju pārraidīt noteiktu televīzijas vai radio programmu skaitu.

3. Šajā kontekstā rodas jautājums, kā interpretēt vairākas Savienības tiesiskā regulējuma normas elektronisko sakaru jomā [6] un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") tiesību normas, kas būtībā ir jautājums par tiesiskās aizsardzības līdzekļu efektivitāti attiecībā uz tiesību aktiem, kas pieņemti saistībā ar frekvenču pārkonfigurēšanu, un kompetencēm, ko šajā ziņā piešķīrusi *AGCOM*, kā arī par prasītāju pamatlietā tiesību pārkāpumu, tostarp attiecībā uz tiesiskās paļāvības principu, saistībā ar šo pārkonfigurēšanu, ņemot vērā arī Itālijas audiovizuālās nozares vēsturisko attīstību.

## Atbilstošās tiesību normas

### *Savienības tiesības*

#### *Atļauju izsniegšanas direktīva*

4. Atļauju izsniegšanas direktīvas 3. panta "Elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu vispārēju atļauju izsniegšana" 1. un 2. punkts ir formulēts šādi:

"1. Dalībvalstis nodrošina brīvību nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus saskaņā ar šajā direktīvā paredzētajiem noteikumiem. Šajā sakarā dalībvalstis neierobežo uzņēmumu nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus vai pakalpojumus, izņemot gadījumus, kad tas ir nepieciešams [LESD 52. panta 1. punktā] minēto iemeslu dēļ.

2. Elektronisko komunikāciju tīklu vai elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšana, neierobežojot [..] 5. pantā minētās izmantošanas tiesības, var tikai būt pakļauta vispārēju atļauju izsniegšanai. Attiecīgajam uzņēmumam var pieprasīt iesniegt paziņojumu, bet tam var nepieprasīt iegūt skaidru lēmumu vai jebkādu citu administratīvu aktu no valsts pārvaldes iestādes pirms to tiesību izmantošanas, kas izriet no atļaujas. Pēc paziņojuma, ja tāds ir nepieciešams, uzņēmums var uzsākt darbību, nepieciešamības gadījumā saskaņā ar noteikumiem par izmantošanas tiesībām, kas minētas 5., 6. un 7. pantā.

[..]"

5. Šīs direktīvas 5. panta "Radiofrekvenču un numuru izmantošanas tiesības" 2. punktā ir noteikts:

"Ja ir nepieciešams piešķirt individuālas radiofrekvenču un numuru izmantošanas tiesības, dalībvalstis pēc pieprasījuma piešķir šādas tiesības jebkuram uzņēmumam, kas saskaņā ar 3. pantā minēto vispārēju atļauju nodrošina vai izmanto tīklus vai pakalpojumus saskaņā ar šīs direktīvas 6. un 7. pantu un 11. panta 1. punkta c) apakšpunktu un citiem noteikumiem, kas nodrošina efektīvu šo resursu izmantošanu saskaņā ar [pamatdirektīvu].

[6] Šis tiesiskais regulējums it īpaši ir Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/21/EK (2002. gada 7. marts) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV 2002, L 108, 33. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK (OV 2009, L 337, 37. lpp.) (turpmāk tekstā – "pamatdirektīva"); Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/20/EK (2002. gada 7. marts) par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) (OV 2002, L 108, 21. lpp.), kas grozīta ar Direktīvu 2009/140 (turpmāk tekstā – "atļauju izsniegšanas direktīva"), un Komisijas Direktīva 2002/77/EK (2002. gada 16. septembris) par konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū (OV 2002, L 249, 21. lpp.; turpmāk tekstā – "konkurences direktīva").

Neskarot īpašos kritērijus un procedūras, ko dalībvalstis noteikušas, lai piešķirtu radiofrekvenču izmantošanas tiesības radio un televīzijas apraides satura pakalpojumu sniedzējiem vispārējas ieinteresētības mērķu īstenošanai saskaņā ar [Savienības] tiesību aktiem, šādas radiofrekvenču un numuru izmantošanas tiesības piešķir ar atvērtu, objektīvu, pārskatāmu, nediskriminējošu un samērīgu procedūru palīdzību un – attiecībā uz radiofrekvencēm – saskaņā ar [pamatdirektīvas] 9. panta noteikumiem. Izņēmums saistībā ar prasību pēc atvērta[s] procedūras ir iespējams vienīgi tad, ja radiofrekvenču izmantošanas individuālo tiesību piešķiršana radio vai televīzijas apraides satura pakalpojumu sniedzējiem ir svarīga vispārējas ieinteresētības mērķa sasniegšanai, ko dalībvalstis noteikušas saskaņā ar [Savienības] tiesību aktiem.

[..]"

6. Minētās direktīvas 7. panta "Procedūras piešķiramo radiofrekvenču izmantošanas tiesību daudzuma ierobežošanai" 3. punktā ir paredzēts:

"Ja radiofrekvenču izmantošanas tiesību piešķiršana ir jāierobežo, dalībvalstis piešķir šādas tiesības, pamatojoties uz atlases kritērijiem, kam jābūt objektīviem, pārredzamiem, nediskriminējošiem un samērīgiem. Visus atlases kritērijus nosaka, pienācīgi ņemot vērā [pamatdirektīvas] 8. panta mērķu sasniegšanu un minētās direktīvas 9. panta prasību izpildi."

7. Tās pašas direktīvas 14. pantā "Tiesību un pienākumu grozījumi" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesības, nosacījumus un procedūras attiecībā uz vispārējām atļaujām un izmantošanas tiesībām vai tiesībām uzstādīt iekārtas var grozīt tikai objektīvi pamatotos gadījumos un samērīgā veidā, vajadzības gadījumā ņemot vērā īpašos nosacījumus, kas piemērojami nododamām radiofrekvenču izmantošanas tiesībām. [..]

2. Dalībvalstis neierobežo vai neanulē tiesības uzstādīt iekārtas vai radiofrekvenču izmantošanas tiesības pirms tā laikposma beigām, uz kuru tās ir piešķirtas, izņemot tad, ja tas ir pamatoti, vajadzības gadījumā saskaņā ar pielikumu un attiecīgajiem valsts tiesību aktiem par tiesību anulēšanas kompensāciju."

*Pamatdirektīva*

8. Pamatdirektīvas 3. pants "Valsts regulatīvās iestādes"[7] ir formulēts šādi:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentā iestāde uzņemas katru uzdevumu, kas šajā direktīvā un īpašajās direktīvās noteikts [VRI].

2. Dalībvalstis garantē [VRI] neatkarību, nodrošinot, ka tās ir juridiski patstāvīgas un funkcionāli neatkarīgas no visām organizācijām, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus, ierīces vai pakalpojumus. Dalībvalstis, kas patur īpašumtiesības vai kontroli pār tādiem uzņēmumiem, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus, nodrošina efektīvu reglamentējošo funkciju strukturālu atdalīšanu no darbībām, kas saistītas ar īpašumtiesībām vai kontroli.

[7] Pamatdirektīvas 2. panta g) punktā "valsts [regulatīvā] iestāde" (turpmāk tekstā – "VRI") ir "iestāde vai iestādes, kurām dalībvalsts uzlikusi jebkuru no reglamentējošiem uzdevumiem, ko nosaka šī direktīva un īpašās direktīvas".

3. Dalībvalstis nodrošina to, ka [VRI] savas pilnvaras īsteno objektīvi, pārskatāmi un savlaicīgi. Dalībvalstis nodrošina [VRI] pienācīgus finanšu resursus un cilvēkresursus tām uzticēto uzdevumu izpildei.

3.a Neskarot 4. un 5. punkta noteikumus, [VRI], kas ir atbildīgas par *ex ante* tirgus regulēšanu vai uzņēmumu domstarpību atrisināšanu [..], rīkojas neatkarīgi un neprasa un nepieņem norādījumus no citas iestādes, īstenojot tai uzticētos uzdevumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar ko īsteno [Savienības] tiesības. Tas neliedz veikt pārraudzību saskaņā ar valsts konstitucionālajām tiesībām. Tikai pārsūdzības iestādes, kas izveidotas saskaņā ar 4. pantu, ir pilnvarotas apturēt vai atcelt [VRI] lēmumus.

[..]"[8]

9. Minētās direktīvas 4. panta "Pārsūdzības tiesības" 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis nodrošina to, ka valstī darbojas efektīvs mehānisms, lai jebkuram lietotājam vai uzņēmumam, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus un ko ir ietekmējis [VRI] lēmums, būtu tiesības pārsūdzēt lēmumu pārsūdzības iestādē, kas ir neatkarīga no iesaistītajām pusēm. Šai iestādei, kas var būt tiesa, ir attiecīga lietpratība, lai tā varētu efektīvi pildīt savas funkcijas. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiek pienācīgi ņemti vērā lietas apstākļi un ka ir izveidots efektīvs pārsūdzības mehānisms.

Kamēr nav zināms pārsūdzības rezultāts, valsts regulatīvās iestādes lēmums paliek spēkā, ja vien saskaņā ar valsts tiesību aktiem netiek noteikti pagaidu pasākumi."

10. Minētās direktīvas 8. pants "Politikas mērķi un reglamentējoši principi" ir formulēts šādi:

"1. Dalībvalstis nodrošina to, ka, veicot šajā direktīvā un īpašajās direktīvās noteiktos reglamentējošos uzdevumus, [VRI] veic visus pamatotos pasākumus, kas ir vērsti uz 2., 3. un 4. punktā izklāstīto mērķu sasniegšanu. Šādi pasākumi ir proporcionāli minētajiem mērķiem.

[..]

2. [VRI] veicina konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu, elektronisko komunikāciju pakalpojumu un saistīto iekārtu un pakalpojumu nodrošināšanā [..].

3. [VRI] veicina iekšējā tirgus attīstību [..].

4. [VRI] pārstāv Eiropas Savienības pilsoņu intereses [..]."

11. Šīs pašas direktīvas 9. panta "Elektronisko komunikāciju pakalpojumiem izmantoto radiofrekvenču pārvaldība" 1. punktā ir noteikts:

"Ņemot vērā to, ka radiofrekvences ir sabiedriski resursi, kuriem ir svarīga sociālā, kultūras un ekonomiskā vērtība, dalībvalstis savā teritorijā nodrošina elektronisko sakaru pakalpojumiem

[8] Pamatdirektīvas 3. panta 3. un 3.a punkts ir grozīts ar Direktīvu 2009/140. Šajā ziņā pēdējās minētās direktīvas 13. apsvērumā ir noteikts, ka "būtu jāstiprina [VRI] neatkarība, lai nodrošinātu tiesiskā regulējuma efektīvāku piemērošanu un palielinātu to autoritāti un lēmumu paredzamību. Šajā nolūkā valsts tiesību aktos būtu jāiestrādā īpašs noteikums, lai panāktu to, ka savu uzdevumu pildīšanā [VRI], kas atbildīgas par *ex ante* tirgus regulēšanu vai domstarpību izšķiršanu starp uzņēmumiem, ir pasargātas no ārējas iejaukšanās vai politiska spiediena, kas varētu apdraudēt to spēju neatkarīgi izvērtēt tām uzticētos jautājumus. Šādas ārējās ietekmes rezultātā valsts likumdevēja iestāde vairs nespēj veikt [VRI] funkcijas saskaņā ar tiesisko regulējumu."

izmantoto radiofrekvenču pilnvērtīgu pārvaldību saskaņā ar 8. un 8.a pantu. Tās nodrošina, ka šādu radiofrekvenču spektra iedalīšana elektronisko sakaru pakalpojumu vajadzībām un vispārēju atļauju vai individuālu izmantošanas tiesību izdošana šādām radiofrekvencēm, ko veic kompetentas valsts iestādes, ir pamatota ar objektīviem, pārskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem.

Piemērojot šo pantu, dalībvalstis ievēro attiecīgos starptautiskos nolīgumus, tostarp [Starptautiskās Telekomunikāciju savienības] radiosakaru noteikumus, un var ņemt vērā sabiedriskas kārtības apsvērumus."

*Konkurences direktīva*

12. Konkurences direktīvas 2. pantā "Ekskluzīvās un īpašās tiesības attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un elektronisko komunikāciju pakalpojumiem" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis nepiešķir vai nepatur spēkā ekskluzīvās vai īpašās tiesības attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīklu izveidi un/vai nodrošināšanu vai publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšanu.

2. Dalībvalstis pieņem visus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu, ka jebkurš uzņēmums ir tiesīgs nodrošināt elektronisko komunikāciju pakalpojumus vai izveidot, paplašināt vai nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka netiek uzlikti vai saglabāti ierobežojumi elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšanai caur elektronisko komunikāciju tīkliem, ko izveidojuši elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošinātāji, caur infrastruktūru, ko nodrošina trešās personas, vai ar kopīgi lietojot tīklus, citas iekārtas vai abonentpunktus, neierobežojot Direktīv[as] 2002/19/EK[9], [atļauju izsniegšanas direktīvas], [pamatdirektīvas] un [Direktīvas] 2002/22/EK[10] noteikumus.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka vispārējā atļauja, kas piešķirta uzņēmumam, lai nodrošinātu elektronisko komunikāciju pakalpojumus vai lai izveidotu un/vai nodrošinātu elektronisko komunikāciju tīklus, kā arī tās nosacījumi ir pamatoti uz objektīviem, nediskriminējošiem, samērīgiem un caurredzamiem kritērijiem.

5. Par katru lēmumu liegt uzņēmumam nodrošināt elektronisko komunikāciju pakalpojumus vai tīklus, kas pieņemts, pamatojoties uz [atļauju izsniegšanas direktīvas] 3. panta 1. punktu, paziņo iemeslus. Jebkurai cietušai personai būtu jādod iespēja apstrīdēt šādu lēmumu iestādē, kas ir neatkarīga no iesaistītajām personām, un beigās tiesā vai tribunālā."

[9] Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) (OV 2002, L 108, 7. lpp.).

[10] Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva) (OV 2002, L 108, 51. lpp.).

13. Šīs direktīvas 4. pantā "Frekvenču izmantošanas tiesības" ir noteikts:

"Neierobežojot īpašos kritērijus un kārtību, ko dalībvalstis pieņēmušas, lai piešķirtu frekvenču izmantošanas tiesības radio vai televīzijas raidījumu satura pakalpojumu sniedzējiem, lai īstenotu vispārējās intereses mērķus saskaņā ar [Savienības] tiesību aktiem:

1. dalībvalstis nepiešķir frekvenču izmantošanas ekskluzīvās vai īpašās tiesības elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšanai;

2. radio frekvenču piešķiršana elektronisko komunikāciju pakalpojumiem ir balstīta uz objektīviem, caurredzamiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem."

*Lēmums 2017/899*

14. Ar Lēmumu 2017/899 reglamentē 700 MHz frekvenču joslas izmantošanu. Saskaņā ar šī lēmuma 1. panta 1. punktu:

"No 2020. gada 30. jūnija dalībvalstis atļauj izmantot [700 MHz] frekvenču joslu zemes sistēmām, kas spēj nodrošināt bezvadu platjoslas elektronisko sakaru pakalpojumus [..].

Tomēr dalībvalstis var 700 MHz frekvenču joslas lietošanas atļaušanu atlikt uz laiku līdz diviem gadiem, balstoties uz vienu vai vairākiem pienācīgi pamatotiem iemesliem, kas izklāstīti šā lēmuma pielikumā. [..] Vajadzības gadījumā dalībvalstis īsteno autorizēšanas procesu vai groza attiecīgās spēkā esošās spektra lietošanas tiesības saskaņā ar [atļauju izsniegšanas direktīvu], lai šāda lietošana būtu iespējama.

[..]"

15. Šā lēmuma 5. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

"Pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā līdz 2018. gada 30. jūnijam dalībvalstis pieņem un publisko savu valsts plānu un grafiku ("valsts ceļvedi"), tostarp sīki izklāstītus pasākumus, lai pildītu savus pienākumus saskaņā ar 1. un 4. pantu. Savus valstu ceļvežus dalībvalstis izstrādā pēc apspriešanās ar visām ieinteresētajām personām."

## *Itālijas tiesības*

16. Tiesību normas, kas ir šo lietu priekšmets, tika ieviestas ar Likuma Nr. 205/2017 [11] 1. panta 1030.–1037. punktu.

[11] 2017. gada 27. decembra *legge n. 205 – Bilancio di previsione dello Stato per l'anno finanziario 2018 e bilancio pluriennale per il triennio 2018-2020* (Likums Nr. 205 par valsts budžeta tāmi 2018. finanšu gadam un daudzgadu budžetu 2018.–2020. gada trīsgadei; 2017. gada 29. decembra *GURI* Nr. 302, kārtējais *GURI* pielikums Nr. 62), kas grozīts ar 2018. gada 30. decembra *legge n. 145 – Bilancio di previsione dello Stato per l'anno finanziario 2019 e bilancio pluriennale per il triennio 2019-2021* (Likums Nr. 145 par valsts budžeta tāmi 2019. finanšu gadam un daudzgadu budžetu 2019.–2021. gada trīsgadei; 2018. gada 31. decembra *GURI* Nr. 302, kārtējais *GURI* pielikums Nr. 62) (turpmāk tekstā – "likums Nr. 205/2017").

17. Šā likuma 1. panta 1031. punktā ir noteikts:

"Ievērojot Eiropas un valsts audiovizuālās politikas mērķus sociālas kohēzijas, plašsaziņas līdzekļu plurālisma un kultūru daudzveidības jomā un lai nodrošinātu visefektīvāko spektra pārvaldību, ko pieļauj vismodernāko tehnoloģiju izmantošana, visas frekvences, kas valsts un vietējā mērogā piešķirtas virszemes digitālās televīzijas pakalpojumam un piešķirtas III VHF un 470–694 MHz joslā, tiek atbrīvotas saskaņā ar 1032. punktā minēto grafiku. Lai sasniegtu tos pašus pirmajā teikumā minētos mērķus, frekvenču lietošanas tiesības, kuras šī likuma spēkā stāšanās dienā pieder valsts tīkla operatoriem, pārveido par apraides jaudas [apjoma] lietošanas tiesībām jaunajos valsts multipleksos, kas izveidoti pēc DVB-T2 tehnoloģijas, ievērojot kritērijus, kurus [*AGCOM*] definē līdz 2019. gada 31. martam, lai piešķirtu frekvenču lietošanas tiesības. Līdz 2019. gada 31. martam [*AGCOM*] nosaka kritērijus, pēc kuriem valsts tīkla operatoriem valsts mērogā piešķir saskaņā ar 1030. punktu plānotās frekvenču lietošanas tiesības virszemes digitālās televīzijas pakalpojumam [470–694 MHz joslā], ņemot vērā nepieciešamību samazināt iespējamās tīklu pārveidošanas un izveidošanas izmaksas, samazināt 1032. punktā minētā pārejas posma ilgumu, kā arī mazināt izmaksas un ietekmi uz galalietotājiem. Līdz 2019. gada 30. jūnijam [*Ministero dello sviluppo economico* (Ekonomikas attīstības ministrija, Itālija)] trešajā teikumā minētās frekvenču lietošanas tiesības valsts tīkla operatoriem piešķir pēc [*AGCOM*] definētiem kritērijiem, kas minēti tajā pašā teikumā. [..]"

18. Minētā likuma 1. panta 1031.*bis* punktā paredzēts:

"Valsts līmenī pieejamo papildu apraides jaudu un virszemes frekvences papildus tām, kas paredzētas 1031. punktā minētajai lietošanas tiesību pārveidošanai, kuras [*AGCOM*] ietvēra valsts plānā un kuras paredzētas virszemes digitālās televīzijas pakalpojumam, valsts tīkla operatoriem un publiskā radiotelevīzijas un multimediju pakalpojuma sniedzējam piešķir, izmantojot maksas procedūru bez izsoles, kuru līdz 2019. gada 30. novembrim rīko Ekonomikas attīstības ministrija, īstenojot procedūras, kuras līdz 2019. gada 30. septembrim izstrādājusi [*AGCOM*] [..], pamatojoties uz šādiem principiem un kritērijiem: a) apraides jaudu un frekvences piešķir, pamatojoties uz daļām, kas atbilst pusei no multipleksa; b) piedāvājumu minimālo vērtību nosaka, pamatojoties uz [*AGCOM*] identificētām tirgus vērtībām; c) ņem vērā iesniegto finanšu piedāvājumu vērtību; d) nodrošina pakalpojuma nepārtrauktību, tehnoloģiskās pārejas ātrumu, kā arī nozarē strādājošo valsts tīkla operatoru, tostarp publiskā radiotelevīzijas un multimediju pakalpojuma sniedzēja, tehnoloģisko infrastruktūru kvalitāti; e) uzlabo pieredzi, ko šajā nozarē guvuši valsts tīkla operatori, it īpaši attiecībā uz digitālās apraides tīklu izveidi; f) uzlabo struktūru spēju nodrošināt spektra efektivitāti, nozarē uzkrāto profesionalitāti un kompetences, veicina tehnoloģisko inovāciju un apraides jaudas un papildu frekvenču optimālu, efektīvu un savlaicīgu izmantošanu; g) nodrošina vislabāko spektra izmantošanu, ņemot vērā pašreizējo labas kvalitātes satura izplatīšanu virszemes digitālās televīzijas tehnoloģijās lielākajai daļai Itālijas iedzīvotāju. [..]"

19. Šā paša likuma 1. panta 1037. punktā ir noteikts:

"Prasījumi par frekvenču lietošanas tiesību piešķiršanu, konkursu un citām 1026.–1036. punktā minētajām procedūrām, īpaši attiecībā uz frekvenču atbrīvošanas procedūrām virszemes digitālās televīzijas pakalpojumam, ietilpst ekskluzīvā administratīvās tiesas jurisdikcijā [..]. Ņemot vērā svarīgas valsts intereses ātri atbrīvot un piešķirt frekvences, tādu aktu un nolēmumu atcelšana, kas pieņemti 1026.–1036. punktā minētajās procedūrās, neparedz iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu vai kaitējuma atlīdzinājumu natūrā un iespējami nodarītā kaitējuma iespējamā atlīdzināšana var notikt, vienīgi atlīdzinot līdzvērtīgu summu. Vienīgie aizsardzības pasākumi ir nodrošinājuma summas izmaksa."

## Pamatlieta, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

20. Prasītājas pamatlietā, proti, *Cairo Network Srl*, *Europa Way Srl* un *Persidera SpA*, ir sabiedrības, kas pārvalda virszemes digitālās televīzijas tīklus un turēja DVB-T apraides jaudas, izmantojot multipleksus [12].

21. Saistībā ar frekvenču pārkonfigurēšanu [13] Itālijas likumdevējs ir piešķīris *AGCOM* kompetenci pieņemt jaunu valsts plānu virszemes digitālās televīzijas frekvenču piešķiršanai un noteikt apraides tiesību pārveidošanas kritērijus (turpmāk tekstā – "pārveidošanas kritēriji"), kā arī piešķirt tiesības izmantot apraides papildu jaudu, piemērojot maksas procedūru bez konkursa saskaņā ar noteiktiem principiem un kritērijiem [14].

22. *AGCOM*, īstenojot minēto kompetenci, pieņēma, pirmkārt, Lēmumu Nr. 39/19/CONS, ar kuru tā izstrādāja jaunu valsts plānu attiecībā uz frekvenču piešķiršanu virszemes digitālajai televīzijai [15], otrkārt, Lēmumu Nr. 129/19/CONS, ar kuru šī iestāde noteica pārveidošanas kritērijus [16] un paredzēja piešķirt tiesības lietot apraides papildu jaudu, un, treškārt, Lēmumu Nr. 562/20/CONS, ar kuru minētā iestāde noteica sīki izstrādātu maksas procedūru apraides papildu jaudas lietošanas tiesību piešķiršanai (turpmāk tekstā – "piešķiršanas procedūra") un kura galu galā tika īstenota ar Lēmumu Nr. 564/20/CONS.

23. Šādā kontekstā prasītājas pamatlietā ieguva DVB-T2 tehnoloģijas apraides jaudas lietošanas tiesības valsts multipleksos, piemērojot pārveidošanas kritērijus [17] un maksas procedūras noslēgumā ieguva tiesības izmantot apraides papildu jaudu [18]. Tomēr tās cēla prasības *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacio Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) atcelt vairākus šajā procedūrā pieņemtus aktus, un pēc šo prasību noraidīšanas tās iesniedza apelācijas sūdzību *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija), kas ir iesniedzējtiesa.

24. Lai izlemtu tai iesniegtos strīdus, iesniedzējtiesa uzskata, ka ir saskārusies ar vairākām grūtībām, interpretējot Savienības tiesības attiecībā uz valsts tiesisko regulējumu, kas būtībā ierobežojot iespēju atjaunot agrāko stāvokli vai pārsūdzības gadījumā atlīdzināt kaitējumu natūrā, apdraudot *AGCOM* neatkarību, prasītājas pamatlietā nostādot neizdevīgā stāvoklī, neņemot vērā Itālijas audiovizuālās nozares vēsturisko attīstību un aizskarot tiesisko paļāvību attiecībā uz *Cairo Network*, kura iepriekš maksas procedūrā bija ieguvusi lietošanas tiesības.

[12] Šajā lietā *Cairo Network* un *Europa Way* katrai piederēja tiesības izmantot vienu multipleksu, bet *Persidera* piederēja tiesības izmantot piecus multipleksus.

[13] Skat. šo secinājumu 1. punktu.

[14] Konkrētāk, šī kompetence tika piešķirta *AGCOM* saskaņā ar Likuma Nr. 205/2017 1. panta 1030.–1037. punktu. Itālijas likumdevējs ir arī uzticējis Uzņēmējdarbības un *Made in Italy* ministrijai izstrādāt "ceļvedi", lai īstenotu Lēmumu 2017/899 un uzsāktu apraides papildu jaudas piešķiršanas procedūru.

[15] Saskaņā ar šo plānu bija paredzētas kopumā 12 valsts frekvences DVB-T2 tehnoloģijā un noteikti pārveidošanas kritēriji, pamatojoties uz kuriem 20 valsts tīkli DVB-T tehnoloģijā bija jāpārveido par 10 multipleksiem DVB-T2 tehnoloģijā, bet pārējie divi multipleksi bija jāpiešķir saskaņā ar maksas procedūru.

[16] Tika noteikts, ka veco DVB-T tīklu un jauno DVB-T2 tīklu pārveidošanas koeficients ir 0,5. Tādējādi, piemērojot šo kritēriju, operatori, kuriem piederēja 5 tīkli vai multipleksi, kas darbojas, izmantojot DVB-T tehnoloģiju (proti, *Radiotelevisione italiana SpA* (*RAI*), *Elettronica Industriale SpA* un *Persidera*), ieguva "vispārējās tiesības lietot 5 DVB-T2 tehnoloģijas pusmultipleksus", savukārt operatori, kuriem piederēja viens DVB-T tehnoloģijas multiplekss (tostarp *Cairo Network* un *Europa Way*), katrs saņēma vispārējās tiesības lietot vienu DVB-T2 tehnoloģijas pusmultipleksu.

[17] To iegūtā apraides jauda bija attiecīgi 2,5 multipleksi (*Persidera*) un 0,5 multipleksi (*Cairo Network* un *Europa Way*).

[18] Katra no tām attiecas uz pusmultipleksu.

25. Šādos apstākļos *Consiglio di Stato* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un lietā C-764/23 uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Savienības tiesības un it īpaši LES 6. pants un 19. panta 1. punkta otrā daļa, kas interpretēti, ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, [pamatdirektīvas] 4. panta 1. punkta pirmo daļu un Direktīvas [par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi; turpmāk tekstā – "EESK direktīva"] [19] 31. pantu, jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā attiecīgais Itālijas tiesiskais regulējums (Likuma Nr. 205/2017 1. panta 1037. punkts), kas Savienības nozīmes situācijā ierobežo atcelšanas prasības sekas, nepieļaujot iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu vai kaitējuma atlīdzināšana natūrā, un ierobežo pagaidu noregulējuma aizsardzību ar pagaidu nodrošinājuma summas izmaksu, apdraudot efektīvu tiesību aizsardzību tiesā?

2) Vai Savienības tiesības un it īpaši [pamatdirektīvas] [..] 3. panta 3. un 3.a punkts un 8. un 9. pants, kā arī EESK direktīvas 5., 6., 8., 9. un 45. pants jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu sistēmu kā sistēma, kas Itālijas Republikā ir ievesta ar Likuma par valsts budžetu 2018. gadam 1. panta 1031.*bis* punktu un Likuma par valsts budžetu 2019. gadam 1. panta 1105. punktu un kas atņem vai katrā ziņā būtiski ierobežo neatkarīgas administratīvās iestādes regulatīvas funkcijas, paredzot papildu apraides apjoma piešķiršanu tādā maksas procedūrā, kurā ir izraudzīts visaugstākās cenas piedāvājums un kurā piedalās vēsturiskie operatori?

3) Vai Savienības tiesības un it īpaši [pamatdirektīvas] 8. un 9. pants, [atļauju izsniegšanas direktīvas] 3., 5., 7. un 14. pants, [konkurences direktīvas] 2. un 4. pants, Lēmuma [2017/899] 11. un 20. apsvērums un taisnīguma princips, diskriminācijas aizlieguma princips, konkurences un tiesiskās paļāvības aizsardzības principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu sistēmu kā sistēma – kas ieviesta ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu (Likuma Nr. 205/2017 1. panta 1030., 1031., 1031.*bis*, 1031.*ter*, 1032. punkts), kā arī ar *AGCOM* lēmumiem Nr. 39/19/CONS, 128/19/CONS, 564/2020/CONS un attiecīgiem nolēmumiem par frekvenču lietošanas tiesību piešķiršanu digitālās televīzijas pakalpojumam –, kas nolūkā pārveidot "*frekvenču lietošanas tiesības*" par "*apraides jaudas [apjoma] lietošanas tiesībām*" neparedz līdzvērtīgu pārveidošanu, bet rezervē jaudas [apjoma] daļu maksas procedūrai, uzliekot operatoram papildu izmaksas, lai nodrošinātu laika gaitā likumīgi iegūto prerogatīvu saglabāšanu?

4) Vai Savienības tiesības un it īpaši [pamatdirektīvas] 8. un 9. pants, [atļauju izsniegšanas direktīvas] 3., 5., 7., 14. pants, [konkurences direktīvas] 2. un 4. pants, Lēmuma [2017/899] 11. un 20. apsvērums un taisnīguma princips, diskriminācijas aizlieguma princips, konkurences un tiesiskās paļāvības aizsardzības principi, kā arī samērīguma un piemērotības principi nepieļauj tādu sistēmu kā sistēma – kas ieviesta ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu (Likuma Nr. 205/2017 1. panta 1030., 1031., 1031.*bis*, 1031.*ter*, 1032. punkts), kā arī ar *AGCOM* lēmumiem Nr. 39/19/CONS, 128/19/CONS, 564/2020/CONS un attiecīgiem nolēmumiem par frekvenču lietošanas tiesību piešķiršanu digitālās televīzijas pakalpojumam –, kas neparedz strukturāla rakstura pasākumus, lai novērstu nevienlīdzības situāciju, kas ir izraisīta iepriekš tostarp ar pārkāpumiem, kas iepriekš konstatēti valsts un ārvalstu judikatūrā, un nenošķir tāda operatora stāvokli, kurš ir ieguvis frekvenci maksas

[19] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1972 (2018. gada 11. decembris) par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (OV 2018, L 321, 36. lpp.).

konkursa procedūrā, ar tiesībām to salabāt, vai turpretī ir piemēroti un samērīgi nestrukturālie pasākumi, kurus *AGCOM* pieņēma attiecībā uz uzņēmumiem, kuri atrodas vēsturisko operatoru pozīcijā, kuriem sākotnēji piederēja tā saucamie pārsniedzošie tīkli?

5) Vai Savienības tiesības un it īpaši [pamatdirektīvas] 8. un 9. pants, [atļauju izsniegšanas direktīvas] 3., 5., 7., 14. pants, [konkurences direktīvas] 2. un 4. pants, Lēmuma [2017/899] 11. un 20. apsvērums un taisnīguma princips, diskriminācijas aizlieguma princips, konkurences un tiesiskās paļāvības aizsardzības principi, kā arī samērīguma un piemērotības principi nepieļauj tādu [sistēmu] kā sistēma – kas ieviesta ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu (Likuma Nr. 205/2017 1. panta 1030., 1031., 1031.*bis*, 1031.*ter*, 1032. punkts), kā arī ar *AGCOM* lēmumiem Nr. 39/19/CONS, 128/19/CONS, 564/2020/CONS un attiecīgiem nolēmumiem par frekvenču lietošanas tiesību piešķiršanu digitālās televīzijas pakalpojumam –, kas neņem vērā tāda operatora tiesisko paļāvību, kurš ir ieguvis frekvences lietošanas tiesības maksas konkursa procedūrā, kurā bija tieši paredzētas tiesības uz līdzīga pārklājuma frekvenci un ar līdzvērtīgu lietošanas tiesību ilgumu?"

26. Šī tiesa nolēma apturēt tiesvedību arī lietā C-765/23 un uzdot Tiesai četrus prejudiciālus jautājumus, kas sakrīt ar lietā C-764/23 uzdotajiem pirmajiem četriem jautājumiem, un lietā C-766/23 uzdot trīs prejudiciālus jautājumus, no kuriem divi sakrīt ar otro un trešo jautājumu lietā C-764/23, kā arī trešais jautājums ir formulēts līdzīgi ceturtajam jautājumam šajās lietās [20].

27. Rakstveida apsvērumus Tiesā iesniedza *Cairo Network*, *Europa Way*, *Persidera*, *Elettronica Industriale* un *Mediaset SpA*, *RAI*, Itālijas un Horvātijas valdības un Eiropas Komisija.

## Juridiskā analīze

28. Būtībā iesniedzējtiesas uzdotos prejudiciālos jautājumus var iedalīt trīs kategorijās:

– pirmā attiecas uz iespējamu efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa pārkāpumu (pirmais jautājums lietās C-764/23 un C-765/23);

– otrā attiecas uz iespējamu *AGCOM* ekskluzīvo kompetenču pārkāpumu (otrais jautājums lietās C-764/23 un C-765/23 un pirmais jautājums lietā C-766/23);

– trešā pēc būtības attiecas uz frekvenču pārkonfigurēšanas procedūras iespējamo nesaderību ar Savienības tiesisko regulējumu elektronisko sakaru jomā, pirmkārt, attiecībā uz to, ka nav veikta līdzvērtīga pārveidošana (trešais jautājums lietās C-764/23 un C-765/23 un otrais jautājums lietā C-766/23), otrkārt, ka nav strukturālu pasākumu, lai kompensētu pārkāpumus, kas radušies Itālijas audiovizuālās nozares attīstības rezultātā (ceturtais jautājums lietās

[20] Šis prejudiciālais jautājums ir formulēts šādi: "3) Vai Savienības tiesības un it īpaši [pamatdirektīvas] 8. un 9. pants, [atļauju izsniegšanas direktīvas] 3., 5., 7. un 14. pants, [konkurences direktīvas] 2. un 4. pants, Lēmuma [2017/899] 11. un 20. apsvērums un taisnīguma princips, diskriminācijas aizlieguma princips, konkurences un tiesiskās paļāvības aizsardzības principi, kā arī samērīguma un piemērotības principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu sistēmu kā sistēma, kas Itālijas tiesībās ievesta ar Likuma par valsts budžetu 2019. gadam 1. panta 1101.–1108. punktu un Likuma par valsts budžetu 2018. gadam 1. panta 1030., 1031., 1031.*bis*, 1031.*quater*, 1032., 1033., 1034. un 1037. punktu, *AGCOM* lēmumiem Nr. 39/19/CONS [..], 128/19/CONS un 129/19/CONS un attiecīgiem nolēmumiem par frekvenču lietošanas tiesību piešķiršanu digitālās televīzijas pakalpojumam, kas neparedz strukturāla rakstura pasākumus [un], lai arī ir pieejami nestrukturāli kompensācijas un/vai līdzsvarošanas pasākumi, lai novērstu iepriekš radīto nevienlīdzības situāciju paredz maksas procedūru, kas operatoram uzliek papildu izmaksas un apgrūtinājumus, un vai šis [Savienības] tiesības, it īpaši ņemot vērā samērīguma un piemērotības principus, kā arī 2017. gada 26. jūlija spriedumā *Persidera* (C-112/16, turpmāk tekstā – "spriedums *Persidera*", EU:C:2017:597) apstiprinātos principus, nepieļauj tādu sistēmu kā iepriekš aprakstītā, ņemot vērā arī sistēmas vispārēju attīstību un tās "*anomālijas*", "*bažas*" un "*pārkāpumus*", kas ir konstatēti šī [lēmuma] motīvu daļā minētajā valsts un ārvalstu judikatūrā, vai turpretī nestrukturāli pasākumi, kurus *AGCOM* pieņēmusi sistēmas līdzsvarošanai, ir pietiekami?"

C-764/23 un C-765/23 un trešais jautājums lietā C-766/23), un, treškārt, ka ir pārkāpta tiesiskā paļāvība attiecībā uz to, ka tiks saglabātas iepriekš maksas procedūrā iegūtās lietošanas tiesības [21] (piektais jautājums lietā C-764/23) [22].

### *Par efektīvu tiesību aizsardzību tiesā saistībā ar prasībām, kas celtas par frekvenču pārkonfigurēšanu*

29. Ar pirmo jautājumu kategoriju iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Savienības tiesības [23] jāinterpretē tādējādi, ka tām ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums [24], ar kuru prasībām, kas celtas par frekvenču piešķiršanas aktiem saistībā ar frekvenču pārkonfigurēšanu, sekas ir tikai finansiāla atlīdzinājuma piešķiršana un ka vienīgie aizsardzības pasākumi ir tikai nodrošinājuma summas izmaksa, tādējādi radot šķērsli agrākās situācijas atjaunošanai vai kaitējuma atlīdzināšanai natūrā un apdraudot efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.

30. Šajā ziņā vēlos atgādināt, ka pamatdirektīvas 4. panta 1. punktā cita starpā ir prasīts valsts līmenī ieviest efektīvus mehānismus, lai jebkuram lietotājam vai uzņēmumam, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus un ko ir ietekmējis VRI lēmums, būtu tiesības pārsūdzēt lēmumu pārsūdzības iestādē, kurai ir attiecīgā kompetence, lai tā varētu efektīvi pildīt savas funkcijas. Šajā ziņā dalībvalstis nodrošina to, ka tiek ņemti vērā lietas apstākļi un ka ir izveidots efektīvs pārsūdzības mehānisms. Šis jautājums ir jāizvērtē šīs tiesību normas kontekstā, kas interpretēta, ņemot vērā Hartas 47. pantu [25], un šīs lietas apstākļos šis vērtējums nav jāattiecina uz citām iesniedzējtiesas minētajām tiesību normām, it īpaši uz LES 6. pantu un 19. panta 1. punktu [26].

[21] Šis aspekts jo īpaši attiecas uz *Cairo Network*.

[22] Pirms pievēršos šiem jautājumiem, pirmām kārtām, precizēšu – lai gan iesniedzējtiesa Tiesai daļēji uzdod jautājumu par EESK direktīvas interpretāciju, man nešķiet, ka tā būtu piemērojama *ratione temporis* šajā lietā, ņemot vērā, ka tiesību normas, ar kurām transponē EESK direktīvu, ir piemērojamas no 2020. gada 21. decembra, proti, pēc pamata lietā aplūkoto faktu iestāšanās dienas (skat. EESK direktīvas 124. panta 1. punktu). Tomēr šim konstatējumam lielā mērā nav praktisku seku, jo EESK direktīva būtībā tikai kodificē leģislatīvos aktus, kas veido Savienības tiesisko regulējumu elektronisko sakaru jomā. Otrām kārtām, uzskatu, ka šajos secinājumos nav nepieciešams detalizēti izskatīt *RAI* un *Mediaset* izvirzītos argumentus par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu nepieņemamību. Man šķiet, ir skaidrs, pirmkārt, ka iesniedzējtiesas nolēmumos ir detalizēti izklāstīts valsts tiesiskais regulējums un iemesli, kas valsts tiesai lika apšaubīt pamatlietā aplūkoto Itālijas tiesību aktu saderību ar Savienības tiesībām; otrkārt – pat ja prejudiciālie jautājumi ir diezgan plaši vērsti uz Itālijas tiesībām, Tiesa var uz tiem atbildēt savas kompetences ietvaros; un, visbeidzot, ka nav acīmredzams, ka uzdotajiem jautājumiem nav nekāda sakara ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu.

[23] Proti, LES 6. pants un 19. panta 1. punkta otrā daļa, kas interpretēti, ņemot vērā Hartas 47. pantu, pamatdirektīvas 4. panta 1. punkta pirmo daļu un EESK direktīvas 31. pantu.

[24] Šajā lietā Likuma Nr. 205/2017 1. panta 1037. punkts.

[25] Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru pamatdirektīvas 4. pants ir Hartas 47. pantā garantētā efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa izpausme, atbilstoši kuram dalībvalstu tiesām ir jānodrošina indivīdiem no Savienības tiesībām izrietošo tiesību aizsardzība (skat. spriedumu, 2023. gada 20. aprīlis, *DIGI Communications*, C-329/21, EU:C:2023:303, 33. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā ziņā Tiesa ir arī precizējusi, ka, interpretējot pamatdirektīvas 4. panta 1. punktu, ir jāņem vērā šo pamattiesību nozīmīgums, kāds tas izriet no sistēmas kopumā, kas ieviesta ar Hartu. It īpaši ir jāņem vērā, ka, lai gan Hartas 52. panta 1. punktā ir pieļauti tajā paredzēto tiesību ierobežojumi, šajā normā tomēr ir noteikts, ka, nosakot jebkuru ierobežojumu, it īpaši ir jāievēro attiecīgo pamattiesību būtība, un turklāt pieprasīts, lai saskaņā ar samērīguma principu tas būtu nepieciešams un patiešām atbilstu vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība (skat. spriedumu, 2023. gada 20. aprīlis, *DIGI Communications*, C-329/21, EU:C:2023:303, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).

[26] LES 6. pants ir vispārīga tiesību norma, kurā Savienība atzīst, ka Hartai ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem, kurā ir precizēts, ka Hartas noteikumi nekādā ziņā nepaplašina Savienības kompetences, kā tās noteiktas Līgumos, un kurā ir sniegti precizējumi par Hartā paredzēto tiesību, brīvību un principu interpretācijas metodi, un šajos apstākļos, šķiet, šai tiesību normai nav nozīmes saistībā ar attiecīgajiem prejudiciālajiem jautājumiem (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumu, 2021. gada 23. novembris, IS (Rīkojuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu prettiesiskums) (C-564/19, EU:C:2021:949, 98. punkts). LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāparedz tiesību aizsardzības līdzekļi, kas ir nepieciešami, lai nodrošinātu indivīdiem tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ievērošanu jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, savukārt šajā lietā nav strīda par to, ka Itālijā pastāv procedūra par prasības celšanu neatkarīgās tiesās, un ka jautājums nav par tiesiskās aizsardzības līdzekļu noteikšanu, bet gan par to, kādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir pieejami kompetentajām tiesām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 21. decembris, *Randstad Italia* (C-497/20, EU:C:2021:1037, 56. un 65. punkts un tajos minētā judikatūra). Skat. it īpaši doktrīnā Scarcello, O., "Effective judicial protection and procedural autonomy beyond rule of law judgments: Randstad Italia", *Common Market Law Review*, 59. sēj., Nr. 5, 2022, 1461. lpp.

31. Ņemot to vērā, norādīšu, ka pamatdirektīvas 4. pantā nav noteikts, kādus konkrētus pasākumus kompetentā tiesa varētu pasludināt šādā pārsūdzībā [27]. Tā kā šajā jomā nav Savienības tiesiskā regulējuma, principā dalībvalstu ziņā, izmantojot savu procesuālo autonomiju un ievērojot no līdzvērtības un efektivitātes principiem izrietošās prasības, ir paredzēt procesuālo kārtību, kas piemērojama tādā pārsūdzībā kā pamatlietā aplūkotā [28].

32. Lai gan apstākļos, kādi ir šajā lietā, līdzvērtības princips nerada īpašas grūtības, jo, kā norāda iesniedzējtiesa, attiecīgās valsts tiesību normas ir vienlīdz piemērojamas gan pārsūdzībām, kas balstītas uz valsts tiesībām, gan pārsūdzībām, kas balstītas uz Savienības tiesībām, tomēr attiecībā uz efektivitātes principa piemērošanu situācija ir atšķirīga [29].

33. Šajā ziņā jāatgādina, ka Tiesa principā atzīst dalībvalstu tiesības noteikt savas procesuālo tiesību normas pēc saviem ieskatiem un tādējādi nepiešķirt tiešu aizsardzību, bet tikai aizsardzību kompensācijas veidā [30]. Tā tomēr atzina, ka valsts tiesai, kurā pārsūdzēts VRI lēmums, ir jābūt tiesīgai šo lēmumu atcelt ar atpakaļejošu spēku, ja, tāsprāt, šādi ir jārīkojas, lai nodrošinātu pārsūdzošā uzņēmuma tiesību efektīvu aizsardzību [31].

34. Šajā lietā attiecībā, pirmām kārtām, uz to, ka valsts tiesai nav iespējas atjaunot agrāko stāvokli vai noteikt kaitējuma atlīdzinājumu natūrā par konstatētajiem pārkāpumiem, ir taisnība, ka gadījumā, ja frekvenču lietošanas tiesības ir piešķirtas prettiesiski, tikai finansiāls atlīdzinājums vien ieinteresētajai personai var izrādīties neapmierinošs, jo prettiesiskā situācija tomēr saglabātos un apdraudētu virszemes digitālās televīzijas pakalpojumu konkurences aizsardzības mērķus, to daudzveidību vai nepārtrauktību [32]. Ņemot to vērā, jākonstatē, ka 700 MHz frekvenču joslas pārdales kontekstā tādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi kā atgriešanās pie agrākā stāvokļa vai

[27] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 13. oktobris, *Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej* un *Petrotel* (C-231/15, EU:C:2016:769, 22. punkts).

[28] Skat. spriedumu, 2016. gada 13. oktobris, *Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej* un *Petrotel* (C-231/15, EU:C:2016:769, 23. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

[29] Saskaņā ar Tiesas judikatūru par efektivitātes principu katrs gadījums, kad rodas jautājums, vai valsts procesuālo tiesību norma nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina Savienības tiesību piemērošanu, ir jāizvērtē, ņemot vērā šīs tiesību normas vietu visā procedūrā, šīs procedūras norisi un īpatnības dažādās valsts tiesu instancēs. Šādā kontekstā vajadzības gadījumā ir jāņem vērā tādi valsts tiesu sistēmas pamatā esošie principi kā tiesību uz aizstāvību aizsardzība, tiesiskās drošības princips un procesa pareiza norise (skat. spriedumu, 2024. gada 25. janvāris, *Caixabank* (Hipotekāro kredītu izdevumu atmaksas noilgums) (no C-810/21 līdz C-813/21, EU:C:2024:81, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

[30] Saskaņā ar Tiesas judikatūru Savienības tiesības neprasa dalībvalstīm paredzēt citus tiesību aizsardzības līdzekļus kā vien tos, kas noteikti valsts tiesībās, ja vien no attiecīgās valsts tiesību sistēmas kopumā izriet, ka nepastāv tiesību aizsardzības līdzekļi, kurus izmantojot varētu kaut vai pakārtoti nodrošināt to tiesību aizsardzību, kuras attiecīgajām personām izriet no Savienības tiesībām, vai arī ja vienīgā attiecīgo personu iespēja piekļūt tiesai būtu tikt spiestiem izdarīt tiesību pārkāpumu (skat. spriedumu, 2021. gada 21. decembris, *Randstad Italia* (C-497/20, EU:C:2021:1037, 62. punkts un tajā minētā judikatūra). Tiesa arī pēc būtības precizēja, ka situācijā, kad privātpersonām ir nodarīts kaitējums viņu tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību pārkāpuma dēļ, pamatojoties uz nolēmumu, ko pieņēmusi dalībvalsts tiesa, kas izskata lietu pēdējā instancē, tām attiecīgā gadījumā ir atļauts saukt minēto dalībvalsti pie atbildības, ja vien ir izpildīti nosacījumi par pārkāpuma pietiekami būtisko raksturu un tiešas cēloņsakarības esamību starp šo pārkāpumu un cietušajai personai nodarīto kaitējumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 21. decembris, *Randstad Italia* (C-497/20, EU:C:2021:1037, 80. punkts un tajā minētā judikatūra).

[31] Skat. spriedumu, 2016. gada 13. oktobris, *Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej* un *Petrotel* (C-231/15, EU:C:2016:769, 24. un 25. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Šajā lietā attiecībā uz tarifu korekciju pēc tirgus analīzes Tiesai bija jālemj par izvēli starp atcelšanu *ex nunc* vai atcelšanu *ex tunc*.

[32] Iesniedzējtiesa uzskata arī, ka šo prasības iedarbības ierobežojumu nevar pamatot ar prasību par frekvenču ātru piešķiršanu, jo šo prasību varēja izpildīt, izmantojot paātrinātu procedūru, vēl jo vairāk tāpēc, ka Itālijas televīzijas tirgu jau sen ietekmē anomālijas un prettiesiska prakse.

kaitējuma atlīdzinājums natūrā no tehniskā skatpunkta ir grūti iedomājami un varētu izraisīt Lēmuma 2017/899 pārkāpumu [33], tādējādi apdraudot 5G tīkla darbību un, iespējams, radot traucējumus pierobežas valstīs [34].

35. Šādos apstākļos, lai gan principā nav vēlams, lai valsts tiesību aktos būtu noteikti ierobežojumi valsts tiesām attiecībā uz iespējām personām vērsties tiesā, uzskatu, ka tiesību aizsardzības līdzekļu ierobežošana, aprobežojoties vien ar finansiāliem kompensācijas pasākumiem, pati par sevi nevar apdraudēt efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu Hartas 47. panta izpratnē [35]. Tālab ir jāpierāda, ka aizliegums atjaunot agrāko stāvokli vai atlīdzināt kaitējumu natūrā, kas noteikts, ņemot vērā sabiedrības attiecīgās intereses (kuras ir pretstatā privātajām interesēm), neļautu īstenot efektīvu pārsūdzības mehānismu, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

36. Jebkurā gadījumā, ja šī tiesa atzītu, ka finansiālas kompensācijas piešķiršana apstākļos, kādi ir šajā lietā, var nodrošināt, ka tiek ievērotas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, iespējamajam atlīdzinājumam ir jābūt tādam, kas atbilst efektivitātes principam un līdz ar to sedz visu attiecīgajām personām nodarīto kaitējumu, lai vismaz mantiskā ziņā atjaunotu stāvokli, kāds būtu bijis, ja nebūtu Savienības tiesību pārkāpuma.

37. Tas pats, otrām kārtām, attiecas arī uz aizsardzības pasākumiem, kas aprobežojas vien ar nodrošinājuma summas izmaksu. Ja iesniedzējtiesa uzskatītu, ka finansiāla atlīdzība nav pietiekama, lai garantētu ieinteresēto personu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, aizsardzības pasākumi, kas aprobežojas vienīgi ar nodrošinājuma summas izmaksu, acīmredzami nevar garantēt agrākā stāvokļa atjaunošanu vai kaitējuma atlīdzinājumu natūrā un tādējādi var apdraudēt šo tiesību lietderīgo iedarbību [36]. Savukārt, ja iesniedzējtiesa uzskata, ka finansiāla atlīdzība ir pietiekama, lai garantētu ieinteresēto personu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, aizsardzības pasākumi, kas aprobežojas vienīgi ar nodrošinājuma summas izmaksu, arī ir atbilstoši, lai nodrošinātu šo aizsardzību.

38. Noslēgumā ierosinu uz pirmo jautājumu lietās C-764/23 un C-765/23 atbildēt, ka pamatdirektīvas 4. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar Hartas 47. pantu, jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru prasībām, kas celtas par frekvenču piešķiršanas aktiem saistībā ar frekvenču pārkonfigurēšanu, sekas ir tikai finansiāla atlīdzinājuma piešķiršana un ka vienīgie aizsardzības pasākumi ir tikai nodrošinājuma summas izmaksa, ja vien piešķirtais atlīdzinājums var segt visu attiecīgajām personām nodarīto kaitējumu tā, lai mantiskā ziņā atjaunotu stāvokli, kāds būtu bijis, ja nebūtu Savienības tiesību pārkāpuma.

[33] Minētā lēmuma 1. panta 1. punktā būtībā tika prasīts 700 MHz frekvenču joslu pārdalīt līdz 2020. gada 30. jūnijam vai atlikt to uz laiku līdz diviem gadiem, balstoties uz pienācīgi pamatotiem iemesliem, kas izklāstīti šā lēmuma pielikumā. Šajā ziņā ar Likuma Nr. 205/2017 1. panta 1037. punktu tika ieviesti attiecīgo pārsūdzības tiesību ierobežojumi, "ņemot vērā svarīgas valsts intereses ātri atbrīvot un piešķirt frekvences".

[34] Turklāt Komisija norāda, ka pamatlietās nav precizēts, no kā sastāv iepriekšējā stāvokļa atjaunošana vai kaitējuma atlīdzinājums natūrā, ko prasa prasītājas pamatlietās, un katrā ziņā šīm sabiedrībām ar piešķiršanas procedūru ir izdevies iegūt apraides jaudu, kas ir līdzvērtīga tai, kādu tās vēlējās, lai arī tas radīja tām papildu izmaksas. Tomēr *Europa Way* uzsver, ka, izmantojot piešķiršanas procedūru, tā ir saņēmusi tīklu, kas nespēj aptvert ievērojamu valsts teritorijas un iedzīvotāju daļu. Šie faktori iesniedzējtiesai ir jāņem vērā, izvērtējot lietas apstākļus.

[35] Turklāt, kā *Mediaset* norādīja rakstveida apsvērumos, Itālijas tiesību aktos ir arī citi piemēri par valsts tiesu apstiprinātiem pasākumiem, kas nosaka līdzvērtīgu kaitējuma atlīdzināšanu attiecībā uz situācijām, kuras raksturo spēcīgas sabiedrības intereses un kurās laika faktoram ir izšķiroša nozīme.

[36] Skat. spriedumu, 1990. gada 19. jūnijs, *Factortame* u.c. (C-213/89, EU:C:1990:257, 21. punkts).

### *Par AGCOM ekskluzīvās kompetences pārkāpumu*

39. Ar otro jautājumu kategoriju iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Savienības tiesības [37] jāinterpretē tādējādi, ka tām ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums [38], kas paredz, ka apraides papildu jauda ir jāpiešķir, izmantojot maksas procedūru, kurā ir definēti vispārīgie raksturlielumi, tādējādi apdraudot *AGCOM* kā VRI neatkarību.

40. Šajā ziņā vēlos atgādināt, ka pamatdirektīvā dalībvalstīm ir noteikts pienākums izveidot neatkarīgu un objektīvu VRI, kas būtībā ir atbildīga par regulējumu, strīdu izšķiršanu un sankciju piemērošanu.

41. Attiecībā, pirmām kārtām, uz "*neatkarības" jēdzienu* šīs direktīvas 3. pantā cita starpā ir paredzēts, ka VRI uzticētos uzdevumus veic kompetenta iestāde un ka VRI rīkojas neatkarīgi un neprasa un nepieņem norādījumus no citas iestādes, īstenojot tai uzticētos uzdevumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar ko īsteno Savienības tiesības, vienlaikus cita starpā precizējot, ka tas neliedz veikt pārraudzību saskaņā ar valsts konstitucionālajām tiesībām [39]. Tomēr jēdziens "neatkarība" minētajā direktīvā nav definēts. Judikatūrā, kas attiecas uz VRI saistībā ar elektroenerģijas iekšējo tirgu, Tiesa tomēr ir precizējusi šā jēdziena aprises [40], it īpaši norādot, ka VRI ekskluzīva kompetence un neatkarība ir jāgarantē arī attiecībā uz valsts likumdevēju [41]. Tādējādi Tiesa ir uzsvērusi, ka VRI rezervētās pilnvaras ir izpildes pilnvaras, pamatojoties uz realitātes tehnisku un specializētu vērtējumu, un precizējusi, ka, īstenojot šīs pilnvaras, VRI ir jāievēro principi un noteikumi, kas paredzēti tik detalizētā normatīvajā regulējumā Savienības līmenī, kuri ierobežo to rīcības brīvību un liedz tām izdarīt politiskas izvēles [42].

[37] Proti, pamatdirektīvas 3. panta 3. un 3.a punkts, 8. un 9. pants un EESK direktīvas 5., 6., 8., 9. un 45. pants.

[38] Šajā gadījumā Likuma par valsts budžetu 2018. gadam 1. panta 1031.*bis* punkts, kas īstenots ar Likuma par valsts budžetu 2019. gadam 1. panta 1105. punktu.

[39] Skat. pamatdirektīvas 3. panta 1., 3. punktu un 3.a punkta pirmo daļu. Kā Tiesa ir atgādinājusi, minētā panta 3. un 3.a punktu Savienības likumdevējs attiecīgi ir grozījis un papildinājis ar Direktīvu 2009/140 nolūkā stiprināt VRI neatkarību, lai nodrošinātu tiesiskā regulējuma efektīvāku piemērošanu un palielinātu to autoritāti un lēmumu paredzamību, kā tas izriet no šīs direktīvas 13. apsvēruma (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 28. jūlijs, *Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni* (C-240/15, EU:C:2016:608, 34. un 35. punkts), un 2017. gada 26. jūlijs, *Europa Way* un *Persidera* (C-560/15, turpmāk tekstā – "spriedums *Europa Way* un *Persidera*", EU:C:2017:593, 53. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra)).

[40] Konkrētāk, tā norādīja, ka šis jēdziens tā parastajā izpratnē nozīmē statusu, kas attiecīgajai struktūrai nodrošina iespēju rīkoties pilnīgi brīvi no iestādēm, attiecībā uz kurām šīs struktūras neatkarība ir jānodrošina, neesot pakļautai nekādiem norādījumiem un nekādai ārējai ietekmei, un ka šī lēmumu pieņemšanas neatkarība nozīmē, ka VRI savus lēmumus pieņem neatkarīgi, pamatojoties tikai uz sabiedrības interesēm, lai nodrošinātu Savienības tiesību aktos izvirzīto mērķu ievērošanu, neesot pakļautai ārējiem norādījumiem, ko dod citas publiskas vai privātas iestādes (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 2. septembris, Komisija/Vācija (Direktīvas 2009/72 un Direktīvas 2009/73 transponēšana), C-718/18, turpmāk tekstā – "spriedums Komisija/Vācija (Direktīvas 2009/72 un Direktīvas 2009/73 transponēšana)"), EU:C:2021:662, 108. un 109. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Skat. arī manus 2024. gada 5. septembra secinājumus lietā *Alajärven Sähkö Oy* u.c. un *Elenia Verkko* (C-48/23, EU:C:2024:695, 35.–39. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

[41] Konkrētajā gadījumā Tiesa ir nospriedusi, ka kompetence, kas ar Savienības tiesībām ir piešķirta ekskluzīvi VRI, un to neatkarība ir jānodrošina attiecībā uz ikvienu politisku struktūru un tādējādi ne tikai attiecībā uz valdību, bet arī attiecībā uz valsts likumdevēju, kas nevar VRI atņemt daļu to pilnvaru un piešķirt tās citām publiskām struktūrām (skat. spriedumu Komisija/Vācija (Direktīvas 2009/72 un Direktīvas 2009/73 transponēšana), 130. punkts). Tā vēlāk arī precizēja, ka VRI pilnīga neatkarība attiecībā pret saimnieciskajiem subjektiem un publiskajiem subjektiem, vai tie būtu administratīvas vai politiskas struktūras un – pēdējā minētajā gadījumā – izpildvaras vai likumdošanas varas pārstāvji, ir vajadzīga, lai nodrošinātu, ka VRI pieņemtie lēmumi ir objektīvi un nediskriminējoši, izslēdzot iespēju privileģēti attiekties pret uzņēmumiem un saimnieciskajām interesēm, kas ir saistīti ar valdību, ar vairākumu vai katrā ziņā ar politisko varu. Turklāt stingra nodalīšana no politiskās varas ļauj VRI savu darbību koordinēt ilgtermiņa perspektīvā, kas ir vajadzīga attiecīgo Savienības tiesību aktu mērķu sasniegšanai (skat. spriedumu Komisija/Vācija (Direktīvas 2009/72 un Direktīvas 2009/73 transponēšana), 112. punkts).

[42] Skat. spriedumu Komisija/Vācija (Direktīvas 2009/72 un Direktīvas 2009/73 transponēšana), 132. punkts.

42. Attiecībā, otrām kārtām, uz *VRI uzdevumiem*, kas noteikti pamatdirektīvas III nodaļā, šīs direktīvas 9. panta 1. punkta pirmajā daļā "kompetentajām valsts iestādēm"[43] ir uzticēta šādu radiofrekvenču spektra iedalīšana elektronisko sakaru pakalpojumu vajadzībām un vispārēju atļauju vai individuālu izmantošanas tiesību izdošana šādām radiofrekvencēm. Tomēr šī tiesību norma paredz, ka dalībvalstu ziņā ir nodrošināt, ka šie uzdevumi tiek izpildīti, pamatojoties uz objektīviem, pārredzamiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem[44]. Šajā ziņā Tiesa, pirmkārt, atzina, ka atlases procedūras organizēšana, kuras mērķis ir digitālo radiofrekvenču piešķiršana, ietilpst VRI uzticēto reglamentējošo uzdevumu klāstā pamatdirektīvas izpratnē[45], un, otrkārt, tā konstatēja, ka dalībvalstīm ir brīvība izvēlēties īstenot konkurētspējīgas vai salīdzinošas atlases procedūras, kā arī to, vai tās ir par maksu vai bezmaksas[46].

43. Šajā ziņā man šķiet – lai gan nav viegli katrā atsevišķā gadījumā, pamatojoties uz attiecīgajām pamatdirektīvas tiesību normām, nošķirt konkrētas darbības, kas ir uzticētas *ekskluzīvi* tikai VRI[47] –, ka no šīm tiesību normām izriet, ka nav izslēgta valsts likumdevēja iejaukšanās, nosakot konkrētus lietošanas tiesību piešķiršanas procedūru aspektus, tomēr tai ir jābūt skaidri noteiktās robežās. Manuprāt, dalībvalstis, protams, var, pirmkārt, pieņemt noteikumus, kas tām ļauj, ievērojot Savienības tiesības, īstenot savu politiku radiofrekvenču spektra jomā, un, otrkārt, pieņemt noteikumus, kas ļauj nodrošināt, ka VRI ievēro šīs direktīvas 8. pantā paredzētos pienākumus. Turpretī tām ir jāatturas pieņemt tādus pasākumus, kas ir VRI tehniskajā kompetencē vai iejaucas tajā. Šis ierobežojums, manuprāt, izriet ne tikai no īpašajām tiesību normām, ar kurām VRI tiek piešķirtas noteiktas kompetences, bet arī no šā tiesiskā regulējuma mērķiem un pamatprincipiem, piemēram, no mērķa veicināt konkurenci un no diskriminācijas aizlieguma principa.

44. Šajā lietā saskaņā ar Itālijas likumdevēja noteikto kompetenču sadalījumu *AGCOM* bija kompetence pieņemt jaunu *valsts plānu attiecībā uz frekvenču piešķiršanu* virszemes digitālās televīzijas pakalpojumam un noteikt *pārveidošanas kritērijus*, savukārt Itālijas Uzņēmējdarbības

[43] Vēlos norādīt – lai gan šīs tiesību normas sākotnējā redakcijā bija minētas "valsts regulatīvās iestādes", redakcijā, kas grozīta ar Direktīvu 2009/140, ir vispārīgāka atsauce uz "kompetentajām valsts iestādēm", savukārt 19. apsvērums, kas atbilst šai tiesību normai, nav grozīts un tajā joprojām ir minētas "valsts regulatīvās iestādes". Lai gan no sagatavošanas darbiem skaidri neizriet, kāda jēga ir šim grozījumam, kas nebija paredzēts Komisijas priekšlikumā, ar ko izdara grozījumus pamatdirektīvā (COM/2007/0697 final), tomēr man šķiet, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies atstāt dalībvalstīm zināmu rīcības brīvību attiecībā uz kompetentās iestādes izvēli šajā jautājumā, tomēr neskarot nepieciešamību noteiktus uzdevumus veikt neatkarīgām iestādēm.

[44] Saskaņā ar pamatdirektīvas 8. panta 1. punktu dalībvalstis, veicot regulatīvos uzdevumus, nodrošina, ka VRI veic visus pamatotos pasākumus, lai sasniegtu minētā panta 2.–4. punktā izklāstītos mērķus, proti, veicināt konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu nodrošināšanā, veicināt iekšējā tirgus attīstību un aizstāvēt Savienības pilsoņu intereses (šajā nozīmē skat. spriedumu *Europa Way* un *Persidera*, 62. punkts un tajā minētā judikatūra), tostarp veicinot radiofrekvenču efektīvu izmantošanu un izslēdzot jebkādu diskrimināciju attieksmē pret uzņēmumiem, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus, saskaņā ar šīs direktīvas 8. panta 2. punkta d) apakšpunktu un 3. punkta c) apakšpunktu.

[45] Skat. spriedumu, *Europa Way* un *Persidera* (55. punkts). Konkrētāk, šajā lietā Tiesa atzina, ka šīs iestādes autoritāte tiktu apšaubīta, ja ārējām vienībām, kādas pamatlietā ir Ekonomikas attīstības ministrija un Itālijas likumdevējs, būtu ļauts, izņemot pamatdirektīvas 3. panta 3.a punkta pirmajā daļā minētos pārraudzības vai pārsūdzēšanas gadījumus, apturēt vai atcelt minētās iestādes atbildībā ietilpstošo organizēto atlasi digitālo radiofrekvenču piešķiršanas procedūrai (spriedums, *Europa Way* un *Persidera*, 56. punkts).

[46] Skat. spriedumu *Europa Way* un *Persidera* (65. punkts), kurā Tiesa ir precizējusi, ka piešķiršana par maksu var izrādīties pamatota, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt efektīvu radiofrekvenču pārvaldību un to būtisko sociālo, kultūras un ekonomisko vērtību, kas dalībvalstīm ir jāņem vērā saskaņā ar pamatdirektīvas 9. panta 1. punktu, kā arī minēto radiofrekvenču spektra ierobežotību. Turklāt Tiesa ir atzinusi, ka VRI, nevis valstu likumdevējiem ir jāizsver šīs direktīvas 8. pantā minētie regulatīvie mērķi, nosakot un analizējot konkrēto regulējamo tirgu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 3. decembris, Komisija/Vācija (C-424/07, EU:C:2009:749, 91. punkts)). Turklāt saistībā ar elektroenerģijas iekšējo tirgu Tiesa ir atzinusi, ka valdībai ir piešķirta kompetence ne tikai noteikt tīkla piekļuves sniegšanas nosacījumus, bet arī lemt, kādā gadījumā un saskaņā ar kādiem noteikumiem VRI var paredzēt nosacījumus vai metodes vai tās apstiprināt pēc tīkla operatora lūguma, kā arī kādos īpašos tīkla izmantošanas gadījumos un ar kādiem nosacījumiem VRI var atsevišķos gadījumos apstiprināt vai aizliegt individuālas šī tīkla piekļuves maksas (skat. spriedumu Komisija/Vācija (Direktīvas 2009/72 un Direktīvas 2009/73 transponēšana), 114. punkts). Šajā pašā spriedumā Tiesa nosprieda, ka ir pārkāpts nosacījums par kompetences rezervēšanu VRI, ja valsts tiesiskais regulējums tieši piešķir valdībai noteiktas kompetences, kas ir ekskluzīvi rezervētas VRI, kā arī piešķir tai pilnvaras ļaut VRI īstenot šīs kompetences (115. punkts).

[47] Šajā nozīmē skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā *Europa Way* un *Persidera* (C-560/15, EU:C:2017:251, 67. un 68. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

un *Made in Italy* ministrijas atbildībā bija izstrādāt Lēmuma 2017/899 īstenošanas *ceļvedi*[48] un sākt *maksas procedūru* bez konkursa par atlikušās apraides jaudas piešķiršanu. Turklāt, ciktāl tas attiecas uz šo lietu, šis likumdevējs pats ir paredzējis, ka apraides papildu jaudas piešķiršana "notiek, izmantojot maksas procedūru", un kā vienu no šīs procedūras kritērijiem ir noteicis kritēriju par to, ka jaudu piešķir, "pamatojoties uz daļām, kas atbilst pusei no multipleksa"[49], kas rada šaubas par minētā likumdevēja iejaukšanos *AGCOM* prerogatīvās.

45. Iesniedzējtiesa uzskata, ka, šādi rīkojoties, šis likumdevējs tādējādi ir atņēmis *AGCOM* iespēju noteikt pārveidošanas koeficientu attiecībā uz pārkonfigurēšanu, noteikt maksas procedūras kritērijus un principus (attiecībā uz daļu lielumu un procedūras noteikumiem) un ļaut vai neļaut šajā procedūrā piedalīties vēsturiskajiem operatoriem. Savukārt Itālijas valdība uzskata, ka *AGCOM* esot izstrādājusi pārveidošanas kritēriju pilnīgi neatkarīgi un tīri tehniskos nolūkos[50], bet Itālijas likumdevējs esot izvēlējies piešķirt apraides papildu jaudu, izmantojot procedūru, kas, pirmkārt, ir konkurences procedūra, ņemot vērā, ka Savienības tiesībās ir prasīts pārbaudīt jaunu dalībnieku ienākšanas tirgū iespēju, kad kļūst pieejami jauni resursi[51], un, otrkārt, ir maksas procedūra, ievērojot Savienības tiesību principus, piemēram, spektra izmantošanu efektīvākajā veidā.

46. Manuprāt, tas, ka Itālijas likumdevējs ir izvēlējies noteikt procedūras noteikumus apraides papildu jaudas piešķiršanai, un it īpaši tas, ka šī procedūra ir maksas procedūra, nevar ietekmēt *AGCOM* ekskluzīvo kompetenci[52], ciktāl ar šo procedūru saistītie nosacījumi nav *AGCOM* neatkarīga tehniskā novērtējuma faktori, bet gan leģitīmas likumdevēja politiskās izvēles priekšmets, un iesniedzējtiesai tas ir jāpārbauda[53]. Šai tiesai it īpaši ir jāpārbauda, ciktāl minētā likumdevēja izvirzītie šīs procedūras nosacījumi bija faktiski saistoši šai iestādei, kad tā izstrādāja tehniskos noteikumus, kas reglamentē frekvenču pārkonfigurēšanas procedūru, un, attiecīgā gadījumā, vai šie nosacījumi bija tikai *AGCOM* jau izstrādāto principu pārņemšana[54].

47. Noslēgumā ierosinu atbildēt uz trešo, ceturto un piekto jautājumu lietā C-764/23, uz trešo un ceturto jautājumu lietā C-765/23 un uz otro un trešo jautājumu lietā C-766/23 tādējādi, ka Savienības tiesiskais regulējums elektronisko komunikāciju jomā[55] jāinterpretē tādējādi, ka tam

[48] Minētā lēmuma 5. pantā paredzētā ceļveža mērķis saskaņā ar lēmuma 20. apsvērumu ir "veicinā[t] 700 MHz joslas izmantošanu zemes bezvadu platjoslas elektronisko sakaru pakalpojumiem, vienlaikus nodrošinot nepārtrauktību tiem televīzijas apraides pakalpojumiem, kas atbrīvo šo joslu".

[49] Šis kritērijs ir noteikts Likuma Nr. 205/2017 1. panta 1031.*bis* punkta a) apakšpunktā. *Cairo Network* apgalvo, ka grūtības varētu radīt arī cits kritērijs, proti, šīs tiesību normas e) apakšpunktā minētais kritērijs "pieredzes, ko šajā nozarē guvuši valsts tīkla operatori, uzlabošana", saskaņā ar kuru īpaša uzmanība būtu jāpievērš "digitālās apraides tīklu izveid[ei]". Tomēr no pirmā acu uzmetiena man šķiet, ka šis kritērijs ir pietiekami plašs, lai spētu ietekmēt *AGCOM* kompetenci, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

[50] Tas izrietot no projekta, kas sabiedriskajai apspriešanai tika iesniegts ar *AGCOM* 2018. gada 27. septembra lēmumu Nr. 474/18/CONS, kurš esot sagatavots pirms Likuma Nr. 145/2018 pieņemšanas un ar kuru, ieviešot Likuma Nr. 205/2017 1. panta 1031.*bis* punktu, tādējādi esot vienkārši pārņemts pārveidošanas kritērijs, ko bija paredzējusi šī iestāde.

[51] Turklāt, kā apgalvo valdība, *AGCOM*, īstenojot ziņošanas pilnvaras, pati bija paudusi valdībai par nepieciešamību likumdevējam iejaukties, proti, ka jāpārstrukturē trešdaļa apraides jaudas rezerves, kas rezervēta vietējām raidorganizācijām, lai to piešķirtu valsts apraides reorganizācijas procesam, kā tas izrietējis no Lēmuma 480/14/CONS jau labu laiku pirms likuma Nr. 205/2017 pieņemšanas.

[52] Skat. šo secinājumu 46. zemsvītras piezīmi.

[53] Skat. šo secinājumu 50. un 51. zemsvītras piezīmi. Šajā ziņā iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai saskaņā ar pamatdirektīvas attiecīgajām tiesību normām atlases procedūras organizēšana attiecībā uz radiofrekvenču pārdali un it īpaši šīs procedūras tehnisko kritēriju izstrāde ir īpaši regulatīvi uzdevumi, kas ir uzticēti VRI un ir tās tehniskajā un objektīvajā kompetencē, lai jo īpaši izpildītu īpašos uzdevumus, kas tai uzticēti ar šīs direktīvas 8. pantu, nepieļaujot nekādu valsts likumdevēja nepamatotu iejaukšanos, un valsts likumdevējam ir tikai jāpieņem tiesību akti, kuros saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem ir noteikti vispārīgi principi un noteikumi attiecībā uz digitālo radiofrekvenču piešķiršanu.

[54] Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzsver, ka pati *AGCOM* esot atzinusi, ka tās pārbaudi būtiski ietekmējuši Likuma Nr. 205/2017 noteikumi un, konkrētāk, nepieciešamība noteikt šā likuma 1. panta 1031.*bis* punktā paredzēto apraides papildu jaudu.

[55] Proti, pamatdirektīvas 3. panta 3. un 3.a punkts, kā arī 8. un 9. pants.

nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, ar kuru ir paredzēti procedūras noteikumi attiecībā uz frekvenču pārkonfigurēšanu, ciktāl tajos nav iekļauti tehniskie nosacījumi, kas ir VRI ekskluzīvā kompetencē.

### *Par frekvenču pārkonfigurēšanas procedūras saderību*

48. Trešā jautājumu kategorija būtībā attiecas uz valsts frekvenču pārkonfigurēšanas pasākumu saderību ar Savienības tiesisko regulējumu elektronisko sakaru jomā. Iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Savienības tiesības [56] jāinterpretē tādējādi, ka tām ir pretrunā tādi valsts tiesību akti un noteikumi [57], kas attiecībā uz frekvenču pārkonfigurēšanu, pirmkārt, neparedz līdzvērtīgu pārveidi un rezervē daļu no apraides jaudas, piemērojot tai maksas procedūru, otrkārt, neietver strukturālus pasākumus, kuru mērķis ir kompensēt pārkāpumus, kas iepriekš radušies Itālijas apraides pakalpojumu tirgū, un, visbeidzot, neņem vērā tiesisko paļāvību, kas ir bijusi operatoram, kurš bija ieguvis frekvenču lietošanas tiesības iepriekšējā konkurences procedūrā par maksu.

49. Atgādināšu, ka būtībā attiecīgajās Savienības tiesiskā regulējuma normās elektronisko komunikāciju jomā ir paredzēts, ka tiesiskā regulējuma vispārējie mērķi tostarp ir veicināt un aizsargāt konkurenci, kā arī veicināt radiofrekvenču efektīvu izmantošanu un pārvaldību [58], un ka ir noteikts, ka radiofrekvenču lietošanas tiesības ir jāpiešķir, pamatojoties uz objektīviem, pārredzamiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem [59]. Šie kritēriji ir jāievēro ne tikai, sākotnēji piešķirot radiofrekvences, bet arī jebkādas vēlākas piešķiršanas vai pagarināšanas gadījumā [60]. Tādējādi lietošanas tiesības var grozīt tikai objektīvi pamatotos gadījumos un samērīgā veidā [61]. Konkrētāk, attiecībā uz frekvenču pārkonfigurēšanas procedūru pēc 700 MHz frekvenču joslas pārdales Lēmuma 2017/899 1. panta 1. punktā it īpaši ir noteikts, ka vajadzības gadījumā dalībvalstis groza attiecīgās spēkā esošās spektra lietošanas tiesības saskaņā ar atļauju izsniegšanas direktīvu.

50. Tādējādi man šķiet, ka Savienības tiesībās ir atļauts un dažos gadījumos ir paredzēts grozīt spēkā esošās [frekvenču] lietošanas tiesības un ka principā nevienā no attiecīgajām tiesību normām saistībā ar pāreju no vienas tehnoloģijas uz citu nav noteikts pienākums līdzvērtīgi pārveidot iepriekš izmantotās frekvenču lietošanas tiesības, ne arī ka jaunās frekvences, kas tiek

[56] It īpaši, pamatdirektīvas 8. un 9. pants, atļauju izsniegšanas direktīvas 3., 5., 7. un 14. pants, konkurences direktīvas 2. un 4. pants, Lēmuma 2017/899 11. un 20. apsvērums, kā arī taisnīguma, diskriminācijas aizlieguma, konkurences aizsardzības, tiesiskās paļāvības, samērīguma un piemērotības principi.

[57] Šajā gadījumā Likuma Nr. 205/2017 1. panta 1030., 1031., 1031.*bis*, 1031.*ter*, 1031.*quater*, 1032., 1033., 1034., 1037. un 1101.–1108. punkts, *AGCOM* lēmumi Nr. 39/19/CONS, Nr. 128/19/CONS, Nr. 129/19/CONS un Nr. 564/2020/CONS, kā arī lēmumi, ar kuriem piešķir frekvenču lietošanas tiesības.

[58] Skat. it īpaši pamatdirektīvas 8. panta 2. punkta b) un d) apakšpunktu.

[59] Skat. it īpaši atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 2. punkta otro daļu un 7. panta 3. punktu, pamatdirektīvas 9. panta 1. punktu, kā arī konkurences direktīvas 4. panta 2. punktu. Lēmuma 2017/899 11. un 20. apsvērumā turklāt ir precizēts, ka saistībā ar 700 MHz frekvenču joslas piešķiršanu virszemes digitālās televīzijas lietotājiem ir vajadzīga ilgtermiņa regulatīvās vides prognozējamība, lai nodrošinātu savu pakalpojumu sniegšanu un attīstību, un ka dalībvalstīm, kas plāno saglabāt virszemes digitālo televīziju, būtu jāapsver iespēja atvieglot pāreju uz tehnoloģijām, kas lietderīgāk izmanto spektru, piemēram, pāreju uz DVB-T2 tehnoloģiju.

[60] Šajā nozīmē skat. spriedumu *Persidera* (40. punkts). Konkrētajā gadījumā runa bija par radiofrekvenču konfigurēšanu digitalizācijas kontekstā.

[61] Skat. atļauju izsniegšanas direktīvas 14. panta 1. punktu. Turklāt šīs tiesību normas 2. punktā ir precizēts, ka dalībvalstis neierobežo vai neanulē tiesības uzstādīt iekārtas vai [frekvenču] izmantošanas tiesības pirms tā laikposma beigām, uz kuru tās ir piešķirtas, izņemot tad, ja tas ir pamatoti.

iegūtas šīs pārejas rezultātā, piešķir iepirkumu bezmaksas procedūrās[62]. No tā izriet, ka dalībvalstīm ir ievērojama rīcības brīvība attiecībā uz frekvenču piešķiršanas vai pārdales procedūrām, vienlaikus tām ir jāpiemēro objektīvi, pārskatāmi, nediskriminējoši un samērīgi kritēriji, galu galā neprecizējot šo procedūru konkrēto kārtību.

51. Līdzšinējā judikatūrā, pamatojoties uz iepriekš minētajām tiesību normām, Tiesa atzina, ka tādu valsts pasākumu pieņemšana, ar kuriem vispārēja atļauja darboties apraides pakalpojumu tirgū tiek piešķirta tikai esošajiem kanāliem[63] un atšķirīgu pārveidošanas koeficientu piemērošana operatoriem, kas atrodas salīdzināmā situācijā[64], ir pretrunā Savienības tiesībām, un nosprieda, ka radiofrekvenču bezmaksas piešķiršana nav viens no Savienības tiesību principiem, uz kuru pamata ir jāorganizē atlases procedūras[65].

52. Šajā gadījumā frekvenču pārkonfigurēšanas procedūrā Itālijas iestādes, pirmkārt, visiem esošajiem operatoriem piemēroja kopēju pārveidošanas koeficientu 0,5 un, otrkārt, piešķīra apraides papildu jaudu, izmantojot maksas procedūru, kas balstīta uz asimetriskiem kritērijiem, lai dotu priekšroku "viena tīkla" operatoriem un jaunpienācējiem[66]. Tādējādi iesniedzējtiesai ir jānosaka, vai jaunās tiesības lietot apraides jaudu tika piešķirtas, it īpaši pamatojoties uz nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem saskaņā ar šo secinājumu 49. punktā minētajiem principiem[67]. Tādējādi šai tiesai ir jāņem vērā it īpaši frekvenču pārkonfigurēšanas iezīmes un tehnoloģiskie ierobežojumi[68], kā arī Itālijas apraides pakalpojumu tirgus vēsturiskā attīstība un īpašie apstākļi, kas raksturo frekvenču piešķiršanu operatoram *Cairo Network*.

53. Lai gan iesniedzējtiesai ir jālemj par šiem īpaši tehniskajiem aspektiem, izvērtējot pamatlietā konstatētos faktus, tomēr Tiesai šajā ziņā ir jāsniedz tai lietderīgas norādes. Lai to izdarītu, izvērtēšu, pirmkārt, nepieciešamību veikt līdzvērtīgu pārveidošanu, otrkārt, nepieciešamību veikt

[62] Gluži pretēji, kā norāda Komisija, saskaņā ar Lēmuma 2017/899 6. pantu dalībvalstīm, šķiet, ir atstāta plaša rīcības brīvība, jo tajā ir paredzēts, ka tās attiecīgā gadījumā un saskaņā ar Savienības tiesību aktiem var nodrošināt, ka spektra migrācijas vai pārdales tiešās izmaksas tiek atbilstīgi kompensētas. Turklāt šī lēmuma pielikumā ir norādīts, ka pamatoti iemesli, lai uz diviem gadiem atliktu pārkonfigurāciju, ir citstarp "pārejas finanšu izmaksas, kas pārsniedz no piešķiršanas procedūrām plānotos ienākumus", kas liecina, ka dalībvalstīm ir dota iespēja īstenot maksas iepirkumus.

[63] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 31. janvāris, *Centro Europa 7* (C-380/05, turpmāk tekstā – "spriedums *Centro Europa 7*", EU:C:2008:59, 96.–98. punkts). Tiesa atzina, ka šādi pasākumi var konsolidēt ierobežojošo ietekmi uz operatoriem, kuriem nav apraides radiofrekvenču, jo, no vienas puses, faktiski ierobežojot to operatoru skaitu, kuri var veikt apraidi attiecīgajā tirgū, šie pasākumi var kavēt pakalpojumu sniegšanu televīzijas apraides jomā un, no otras puses, var iesaldēt valsts tirgus struktūras un aizsargāt šajā tirgū jau darbojošos valsts operatoru stāvokli.

[64] Šajā nozīmē skat. spriedumu *Persidera* (47.–49. punkts).

[65] Šajā nozīmē skat. spriedumu, *Europa Way* un *Persidera* (64. punkts). Tiesa ir precizējusi, ka vienlīdzīgas attieksmes principam nav pretrunā arī tas, ka dalībvalsts, kas agrāk ir piešķīrusi analogās radiofrekvences bez maksas, jaunu digitālo radiofrekvenču piešķiršanai piemēro maksas atlases procedūru, jo, ņemot vērā attiecīgi analogo radiofrekvenču un digitālo radiofrekvenču tehnoloģiskās atšķirības, vienlīdzīgas attieksmes princips neparedz vienādu attieksmi attiecībā uz to piešķiršanu (šajā nozīmē skat. spriedumu *Europa Way* un *Persidera*, 70. un 71. punkts).

[66] Kā uzsver Itālijas valdība, piešķiramās frekvences tika iedalītas četrās daļās, no kurām katra atbilda tiesībām izmantot pusi no viena multipleksa un bija sadalītas trīs kategorijās: dalība pirmajā kategorijā (kurā ir viena lote) tika rezervēta jaunpienācējiem un uzņēmumiem, kuriem iepriekš piederēja viens DVB-T tīkls, otrā kategorija (kurā ir viena lote) tika rezervēta iepriekšminētajiem uzņēmumiem, kā arī *Persidera* (pirmo divu kategoriju operatoriem piemēroja samazinājuma koeficientu 50 % no minimālās cenas, kas tika noteikta katrai lotei), un trešā kategorija (divas atlikušās lotes) tika atvēlēta visiem tirgus dalībniekiem. Turklāt *AGCOM* bija no jauna noteikusi katram operatoram piešķiramo lietošanas tiesību maksimālo apmēru, proti, no maksimāli 5 multipleksiem no 20 multipleksiem DVB-T sistēmā uz maksimāli 3 multipleksiem no 12 multipleksiem DVB-T2 sistēmā. *RAI* arī uzsver, ka *AGCOM* ar Lēmumu Nr. 25/23/CONS tiem subjektiem, kas nebija piedalījušies maksas procedūrā (it īpaši *Europa Way*), ir paredzējusi atsevišķu bezmaksas procedūru, lai piešķirtu multipleksu Nr. 12.

[67] Savukārt uzskatu, ka principā objektīvu un pārredzamu kritēriju piemērošana šajā gadījumā nerada šaubas, jo frekvenču pārkonfigurēšanas procedūra ir balstīta uz kritērijiem, kas neatstāj rīcības brīvību administrācijai un ir skaidri definēti likumā un īstenošanas pasākumos, ko pieņēmusi *AGCOM* vai Uzņēmējdarbības un *Made in Italy* ministrija Itālijā.

[68] Šajā nozīmē skat. spriedumu *Persidera* (55. punkts).

strukturālus asimetriskus pasākumus, lai kompensētu ilgstošus pārkāpumus Itālijas apraides pakalpojumu tirgū, un, treškārt, tiesiskās paļāvības principa piemērošanu attiecībā uz operatoru *Cairo Network*, kurš savas frekvenču lietošanas tiesības bija ieguvis iepriekšējā maksas procedūrā.

*Par vajadzību veikt līdzvērtīgu pārveidošanu*

54. Pirmām kārtām, attiecībā uz vajadzību veikt *līdzvērtīgu pārveidošanu* iesniedzējtiesa uzskata, ka izvēle piemērot kopēju pārveidošanas koeficientu 0,5 rada šaubas, jo mazie operatori [69] nebūtu tādā pašā situācijā kā vēsturiskie operatori, kuru rīcībā bija vairāki DVB-T tehnoloģijas multipleksi.

55. Šajā ziņā norādīšu, ka šajā lietā frekvenču pārkonfigurēšana notika, nevis piešķirot jaunus resursus, bet gan būtībā spēkā esošās lietošanas tiesības "atjauninot" uz jaunu un efektīvāku apraides sistēmu. Šādos apstākļos uzskatu, ka valsts iestādēm pirms jaunu lietošanas tiesību piešķiršanas principā bija pienākums garantēt līdzvērtīgas tiesības spēkā esošo lietošanas tiesību īpašniekiem vai, ja tas nav iespējams, atlīdzināt ieinteresētajām personām tām nodarīto kaitējumu [70]. Tādējādi nav izslēgts – lai nodrošinātu esošās apraides jaudas saglabāšanu, valsts iestādēm *var* nākties pieņemt līdzvērtīgas pārveidošanas kritēriju. Tomēr, lai pārbaudītu, vai šīm iestādēm bija *pienākums* rīkoties šādā veidā, iesniedzējtiesai jo īpaši ir jāņem vērā šādi apstākļi.

56. Pirmkārt, šai tiesai būs jāpārbauda, vai un kādā mērā būtu bijis tehniski iespējams piemērot atšķirīgu pārveidošanas koeficientu, ņemot vērā pieejamo multipleksu ierobežoto skaitu [71].

57. Otrkārt, ņemot vērā to, ka DVB-T2 tehnoloģijas multiplekss ir efektīvāks nekā DVB-T tehnoloģijas multiplekss, līdzvērtīga pārveidošana varēja ne tikai *saglabāt*, bet arī *palielināt* attiecīgo operatoru esošo apraides jaudu [72].

58. Treškārt, jānoskaidro, kādā veidā frekvenču piešķiršanas maksas procedūra, kas ietver asimetriskus nosacījumus, lai kompensētu mazākiem operatoriem (kas nav vēsturiskie operatori) radītās strukturālās nepilnības, ir ļāvusi tiem zināmā mērā kompensēt savu neizdevīgo stāvokli attiecīgajā tirgū [73].

[69] Iesniedzējtiesa vairākkārt atsaucas uz "mazajiem operatoriem", kas, šķiet, attiecas uz visiem "viena tīkla" operatoriem.

[70] Skat. it īpaši šo secinājumu 61. zemsvītras piezīmi.

[71] Šajā ziņā no iesniedzējtiesas nolēmumiem izriet, ka *AGCOM* būtībā uzskatīja, ka tehniski bija iespējams matemātisks pārveidošanas koeficients 0,54, bet tas netika piemērots, jo tādējādi visi 12 jaunie DVB-T2 tīkli tiktu pārveidoti bezmaksas procedūrā un nebūtu neviena tīkla, kuru varētu piešķirt valsts likumdevēja paredzētajā maksas procedūrā.

[72] Šādos apstākļos mazajiem uzņēmējiem labvēlīgāks pārveidošanas kritērijs neesot attaisnojams, pamatojoties uz samērīguma kritēriju, bet, iespējams, būtu attaisnojams, pamatojoties uz diskriminācijas aizlieguma kritēriju, ja iesniedzējtiesas vērtējums apstiprina nepieciešamību pieņemt asimetriskus pasākumus par labu mazajiem uzņēmējiem. Piemēram, *Europa Way* apgalvo, ka ir nonākusi neizdevīgā stāvoklī, jo ir ieguvusi apraides tiesības tīklā (multiplekss Nr. 12), kas nespēj aptvert ievērojamu valsts teritorijas un iedzīvotāju daļu, un ka tā bijusi vienīgais operators, kas vienmēr ir pārraidījis DVB-T2 tehnoloģijā, tāpēc pārveidošanas kritērija 0,5 piemērošana tam radījusi lielākus zaudējumus nekā citiem operatoriem.

[73] Itālijas valdība norāda, ka operatori, kas, iespējams, ir nelabvēlīgākā situācijā, būtu varējuši kompensēt šīs nepilnības, izvēloties nevis piedalīties maksas procedūrā, bet gan izraugoties tirdzniecības līgumu slēgšanu ar citiem uzņēmējiem, kuriem ir līdzīgas lietošanas tiesības. Tomēr *Europa Way* uzsver, ka lielāks multipleksu skaits, kas pilnībā pieejams "vairāku tīklu" operatoriem, nozīmē, ka "viena tīkla" operatoriem tiek piešķirta puse no multipleksa, tādējādi diviem operatoriem, kuri iepriekš savu darbību veica pilnīgi autonomi un neatkarīgi, tiek uzspiesta "piespiedu līdzāspastāvēšana" saistībā ar multipleksa pārvaldību un radīta dažādu operatoru nelīdzsvarotība.

59. Ceturtkārt, jāpārbauda, vai apstāklis, ka katrs multiplekss ir jāizmanto nedalāmi, varētu būt par iemeslu atšķirīgai attieksmei, jo šis apstāklis jo īpaši nozīmē, ka "viena tīkla" operatori, kuriem ir piešķirtas tiesības izmantot pusi multipleksa, nevarētu veikt savu darbību neatkarīgi, turpretī vēsturiskie operatori, kuriem ir piešķirtas tiesības izmantot 2,5 multipleksus, to var darīt [74].

60. Piektkārt, jānoskaidro, vai, pieņemot pārveidošanas kritēriju, kas balstās nevis uz operatoru skaitu, bet gan uz lietošanas tiesībām, kuras jau tika izmantotas, varētu tikt dota priekšroka "vairāku tīklu" operatoriem [75].

*Par asimetrisku pasākumu nepieciešamību*

61. Otrām kārtām, attiecībā uz turpmāku *asimetrisku pasākumu* nepieciešamību iesniedzējtiesa uzskata, ka Itālijas apraides pakalpojumu tirgū iepriekš konstatētie pārkāpumi [76] turpina ietekmēt šo tirgu, jo DVB-T2 tehnoloģijas multipleksu piešķiršana lielā mērā balstījās uz DVB-T tehnoloģijas multipleksu sadali, kas daļēji tika veikta, pārveidojot analogo kanālu lietošanas tiesības.

62. Šajā ziņā uzskatu, ka principā, ciktāl valsts tiesas ir konstatējušas, it īpaši pēc Tiesas spriedumiem [77], ka Itālijas iestādes ir pārkāpušas Savienības tiesības, prettiesiski piešķirot un saglabājot televīzijas frekvences par labu atsevišķiem operatoriem, šie pārkāpumi ir jānovērš [78]. Tomēr ne Tiesa šajos spriedumos, ne iesniedzējtiesa nolēmumos pēc minētajiem spriedumiem nav precīzi norādījusi, kādi pasākumi ir jāveic, lai novērstu konstatētos pārkāpumus. Turklāt no

[74] Saistībā ar pāreju no analogajiem tīkliem uz digitālajiem tīkliem Tiesa uzskatīja, ka tehniskā neiespējamība sadalīt radiofrekvences varētu attaisnot to, ka, lai izvairītos no frekvenču daļu piešķiršanas, var piešķirt mazāku vai lielāku skaitu tīklu, salīdzinot ar iepriekš izmantoto analogo kanālu skaitu (šajā nozīmē skat. spriedumu *Persidera*, 54. punkts). Šajā lietā prasītājas pamatlietā norāda, ka pārveidošanas koeficients 0,5 nostāda mazos operatorus neizdevīgā stāvoklī, jo tehniski nav iespējams sadalīt frekvences, kas nozīmē, ka operatoriem, kuriem ir puse no multipleksa, ir jānoslēdz līgumi ar citiem operatoriem, tādējādi tās nevar patstāvīgi pārvaldīt frekvences.

[75] Tiesa jau noteica sodu par to, ka tika piemērota – kaut arī formāli vienota – pārveidošanas likme, kas tomēr deva proporcionāli atšķirīgus rezultātus *RAI* un *Mediaset*, no vienas puses, un *Persidera*, no otras puses (spriedums *Persidera*, 48. un 49. punkts). Lai gan pamatlietās tas tā nav, šaubos, vai stingrs proporcionalitātes kritērijs DVB-T2 tīklu piešķiršanā (saskaņā ar kuru katrs iepriekš ekspluatētais multiplekss atbilst pusei no jaunā multipleksa) ir pietiekams, lai nodrošinātu konkurences veicināšanas mērķi un vienlīdzīgas attieksmes principu, ņemot vērā, ka šis kritērijs ļauj lielākajiem operatoriem absolūtā izteiksmē saglabāt savu stāvokli tirgū.

[76] Būtībā šī tiesa norādīja triju veidu pārkāpumus, kas ietekmējuši Itālijas apraides pakalpojumu tirgu: vispirms, *RAI* un *Mediaset* pirms pārejas uz virszemes digitālo televīziju prettiesiski turēja "pārsniedzošos" analogos kanālus, ņemot vērā valsts tiesību aktos noteiktās koncentrācijas robežvērtības; tālāk, *Europa 7* (tagad – *Europa Way*) tika piešķirta koncesija, praktiski neiegūstot frekvenci, kas tai ļautu faktiski raidīt (šī situācija tika aplūkota spriedumā *Centro Europa 7*, kā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2012. gada 7. jūnija spriedumā *Centro Europa 7* un *Di Stefano* pret Itāliju, CE:ECHR:2012:0607JUD003843309); visbeidzot, pārejot uz virszemes digitālo televīziju, pirmkārt, jaunu frekvenču bezmaksas piešķiršanas procedūru Itālijas likumdevējs vispirms apturēja un pēc tam atcēla un, otrkārt, pārveidošanas koeficienti, kas tika izmantoti digitālajai pārejai, nostādīja *Persidera* nelabvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar *RAI* un *Mediaset* (šie pārkāpumi tika aplūkoti attiecīgi spriedumā *Europa Way* un *Persidera*, kā arī spriedumā *Persidera*).

[77] Proti, spriedumi *Centro Europa 7*, *Europa Way* un *Persidera*, kā arī *Persidera*.

[78] Lietā *Persidera*, piemēram, Tiesa atzina, ka arī ar vienu multipleksu būtu pietiekami, lai tādi operatori kā *RAI* un *Mediaset* varētu nodrošināt savu trīs analogo kanālu turpinātību līdzvērtīgā kvalitātē un ka otra multipleksa piešķiršana pārsniegtu šim mērķim nepieciešamā robežas (spriedums *Persidera*, 55. punkts).

iesniedzējtiesas nolēmumiem skaidri neizriet, vai un kādā mērā secīgi pieņemtie pasākumi ir paildzinājuši pārkāpumu situāciju [79], kuras pašreizējās sekas katrā ziņā ļoti atšķirīgi ietekmē prasītājas pamatlietās [80].

63. Līdz ar to iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai asimetriskie pasākumi, ko Itālijas iestādes veikušas saistībā ar Itālijas likumdevēja paredzēto [frekvenču] piešķiršanas maksas procedūru, ir ļāvuši labot prettiesisko situāciju [81] vai arī, kā tā, šķiet, uzskata, ir nepieciešami turpmāki strukturāli pasākumi.

64. Nevēloties iejaukties šīs tiesas kompetencē, norādīšu – lai veiktu šo pārbaudi, šai tiesai it īpaši būs jānosaka, vai bija *nepieciešams* pieņemt turpmākus asimetriskus pasākumus, ņemot vērā mērķi veicināt un aizsargāt konkurenci, kā arī jāizanalizē iepriekš minēto pārkāpumu pašreizējā ietekme uz apraides pakalpojumu tirgu Itālijā. Tālab būs arī jāpārbauda, vai asimetriskie papildu pasākumi bija tehniski *iespējami* [82].

*Par tiesiskās paļāvības principa piemērošanu*

65. Visbeidzot, trešām kārtām, par *tiesiskās paļāvības* principa piemērošanu attiecībā uz *Cairo Network* iesniedzējtiesa jautā, vai apstāklis, ka šis operators bija ieguvis frekvences lietošanas tiesības maksas konkursa procedūrā, kurā bija skaidri paredzēta tiesību uz frekvenci ar līdzīgu pārklājumu un tādu pašu ilgumu kā lietošanas tiesības piešķiršana, radīja tam tiesisko paļāvību, ka pēc šīs frekvenču pārkonfigurēšanas tam tiks saglabāta apraides jauda [83].

66. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tiesības atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, kas ir viens no Savienības pamatprincipiem un kas ir jāievēro ne tikai Savienības iestādēm, bet arī dalībvalstīm, īstenojot pilnvaras, kuras tām piešķirtas ar Savienības direktīvām, ir ikvienam tiesību subjektam, kam kāda administratīva iestāde ir devusi pamatotas cerības ar konkrētiem tam dotiem solījumiem. Par šādām garantijām, lai arī kāda būtu forma, kurā tās ir paziņotas, ir uzskatāma precīza, beznosacījumu un saskaņota informācija no pilnvarotiem un ticamiem avotiem [84]. Tomēr Tiesa atzina, ka tirgus dalībniekam nav iespējams paļauties uz to, ka tiesību akti pilnīgi noteikti netiks grozīti, bet tas var vienīgi apstrīdēt šādu grozījumu piemērošanas

[79] Šajā ziņā jāatgādina, ka Itālijas iestādes jau bija veikušas pasākumus, lai kompensētu nepilnības, kas ietekmē Itālijas analogās televīzijas tirgu, it īpaši uzliekot *RAI* un *Mediaset* īpašus pagaidu pienākumus un to konkurentiem piešķirot priekšrocību jaunu lietošanas tiesību piešķiršanas procedūrā. Tomēr šie kompensācijas pasākumi neattiecās uz *Persidera*, jo prettiesiskums attiecībā uz *Persidera* ir atklājies vēlāk un katrā ziņā tai ir maksimālās lietošanas tiesības, kas ir atļautas saskaņā ar Itālijas koncentrācijas novēršanas noteikumiem.

[80] Kā izriet no lietas materiāliem, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, vispirms, *Europa Way* galu galā ir guvusi labumu no DVB-T tehnoloģijas multipleksa, kas ir lietošanas tiesības, kuras tā jebkurā gadījumā būtu varējusi iegūt, pārejot uz digitālo apraidi (tomēr tā uzsver šā multipleksa nepietiekamību); tālāk, pirms 700 MHz frekvenču joslas pārdales *Persidera* jau bija maksimālais DVB-T tehnoloģijas multipleksu skaits, kas operatoram var piederēt saskaņā ar Itālijas tiesību aktiem, un tā šo stāvokli saglabāja arī pēc pārejas uz DVB-T2 tehnoloģiju; un, visbeidzot, šķiet, ka *Cairo Network* tieši neskar tie paši pārkāpumi, jo šis operators tirgū ienāca vēlāk, ar 2014. gada iepirkumu, kā rezultātā tas ieguva tiesības izmantot savas frekvences.

[81] Šajā ziņā Itālijas valdība it īpaši norāda, ka *AGCOM* bija atzinusi – lai izpildītu valsts un Savienības tiesu nolēmumus, nebija iespējams paredzēt turpmākus strukturālus pasākumus, jo tie galu galā pārklātos un saplūstu ar pasākumiem, kuri tika pieņemti laikposmā no 2005. gada līdz 2012. gadam.

[82] Piemēram, ņemot vērā pieejamo multipleksu ierobežoto skaitu, ja mazajiem operatoriem palielinātu pārveidošanas koeficientu, it īpaši izmantojot līdzvērtīgu pārveidošanu, tas nozīmētu, ka "vairāku tīklu" operatoriem noteikti būtu jāpiemēro samazināts pārveidošanas koeficients, kas varētu būt tehniski sarežģīti vai pat neiespējami.

[83] Šī tiesa precizē, ka minētais operators bija ieguvis tiesības izmantot frekvences DVB sistēmām (DVB-T vai tās turpmākajiem tehnoloģiskajiem pilnveidojumiem) saskaņā ar maksas procedūru, kas tika rīkota 2014. gadā, kad bija zināms, ka uz daļu no frekvencēm, kas bija šīs procedūras priekšmets, vēlāk attieksies 700 MHz frekvenču joslas pārdale, un ka konkursa uzaicinājumā bija skaidri noteikts, ka pēc frekvenču atbrīvošanas izraudzītais pretendents iegūs tādu pašu frekvenci (pārklājuma un ilguma ziņā), kāda tam tika piešķirta.

[84] Skat. *Europa Way* un *Persidera* (79. un 80. punkts un tajos minētā judikatūra).

noteikumus [85], kā tas ir šajā lietā, proti, ņemot vērā, ka frekvenču pārkonfigurēšana turklāt tika prasīta Savienības tiesībās, jo 700 MHz frekvenču joslas pārdale, pārkonfigurējot frekvences, bija noteikta ar Lēmumu 2017/899.

67. Ņemot vērā šo judikatūru, jāatzīmē, ka, protams, tas vien, ka operatoram ir tiesības izmantot sakaru tīklu, pats par sevi nevar radīt tiesisko paļāvību, ka, pārkonfigurējot frekvences, tā tiesības tiks saglabātas vai tiks pārveidotas par līdzvērtīgas apraides jaudas lietošanas tiesībām. Tomēr situācija ir citāda, ja kompetentās iestādes ir sniegušas tam precīzas un beznosacījumu garantijas, ka lietošanas tiesības tiks saglabātas vai ka šādas situācijas gadījumā tiks piešķirtas līdzvērtīgas tiesības.

68. Ņemot vērā informāciju, ko iesniedzējtiesa sniedza Tiesai, šķiet, ka Itālijas iestāžu sniegtās garantijas šajā lietā varēja attiecīgajam operatoram izraisīt tiesisko paļāvību, un šai tiesai tas katrā ziņā ir jāpārbauda. Turklāt, ja šis apstāklis apstiprinātos, šai tiesai būs arī jāpārbauda, vai, ņemot vērā apraides sistēmas uzlabojumus, jaunu lietošanas tiesību piešķiršana frekvenču pārkonfigurēšanas procedūrā ir ļāvusi šim operatoram, neraugoties uz pārveidošanas kritērija 0,5 piemērošanu, saglabāt apraides jaudu, kas ir līdzvērtīga tai, kāda tam bija iepriekš, tādējādi apmierinot šīs cerības [86].

69. Noslēgumā ierosinu uz trešo, ceturto un piekto jautājumu lietā C-764/23, uz trešo un ceturto jautājumu lietā C-765/23 un uz otro un trešo jautājumu lietā C-766/23 atbildēt tādējādi, ka Savienības tiesiskais regulējums elektronisko komunikāciju jomā [87] jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā valsts tiesību akti un noteikumi, kas frekvenču pārkonfigurēšanas procedūrā neparedz līdzvērtīgi pārveidot spēkā esošās frekvenču lietošanas tiesības par apraides jaudas lietošanas tiesībām un rezervēt daļu apraides jaudas, kas piešķirama maksas procedūrā, ja vien ar šiem pasākumiem tiek ievēroti diskriminācijas aizlieguma un samērīguma principi, ņemot vērā Savienības tiesību agrāko pārkāpumu pašreizējās sekas, un ja vien ar pārveidošanas kritērijiem tiek ņemtas vērā precīzas un beznosacījumu garantijas, ko sniegušas kompetentās iestādes attiecībā uz lietošanas tiesību saglabāšanu vai līdzvērtīgu lietošanas tiesību piešķiršanu, veicot šo frekvenču pārkonfigurēšanu.

## Secinājumi

70. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai atbildēt uz *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem tādējādi, ka Savienības tiesiskais regulējums elektronisko komunikāciju jomā, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/21/EK (2002. gada 7. marts) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva), kas grozīta

[85] Skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Global Starnet* (C-322/16, EU:C:2017:985, 47. punkts un tajā minētā judikatūra). Citos kontekstos, bet tādā pašā nozīmē Tiesa ir precizējusi, ka tiesiskās paļāvības aizsardzības principa piemērošana nevar tikt attiecināta tiktāl, lai vispārēji tiktu aizliegta jauna tiesiskā regulējuma piemērošana situāciju, kuras ir radušās saskaņā ar agrāku tiesisko regulējumu, turpmākajām sekām (spriedums, 2015. gada 3. septembris, A2A, C-89/14, EU:C:2015:537, 38. punkts un tajā minētā judikatūra), un ja uzmanīgs un apdomīgs uzņēmējs var paredzēt, ka tiks veikts pasākums, kas varētu ietekmēt tā intereses, uzņēmējs nevar uz šo principu atsaukties pēc pasākumu veikšanas, un turklāt uzņēmējiem nav pamata tiesiski paļauties, ka tiks saglabāta pašreizējā situācija, kas var tikt grozīta, valsts iestādēm īstenojot savu diskrecionāro varu (spriedums, 2009. gada 10. septembris, *Plantanol* (C-201/08, EU:C:2009:539, 53. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī manus nesenos secinājumus lietā *Secab* (C-423/23, EU:C:2025:63, 52. un 53. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

[86] Savukārt gadījumā, ja pārbaudes rezultātā iesniedzējtiesa secinātu, ka *Cairo Network* ir saņēmusi līdzvērtīgu apraides jaudu tikai pēc [frekvenču] piešķiršanas maksas procedūras noslēguma, būs jāpārbauda nepieciešamība atlīdzināt šim operatoram iespējamās izmaksas, kas tam radušās, lai saglabātu šo jaudu.

[87] Precīzāk, pamatdirektīvas 8. un 9. pants, atļauju izsniegšanas direktīvas 3., 5., 7. un 14. pants, konkurences direktīvas 2. un 4. pants, kā arī Lēmuma 2017/899 11. un 20. apsvērums.

ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK, 4. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar Eiropas Pamattiesību hartas 47. pantu; Direktīvas 2002/21, kas grozīta ar Direktīvu 2009/140, 3. panta 3. un 3.a punkts un 8. un 9. pants; Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/20/EK (2002. gada 7. marts) par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva), kas grozīta ar Direktīvu 2009/140, 3., 5., 7. un 14. pants; Komisijas Direktīvas 2002/77/EK (2002. gada 16. septembris) par konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū 2. un 4. pants, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma (ES) 2017/899 (2017. gada 17. maijs) par 470–790 MHz frekvenču joslas izmantošanu Savienībā 11. un 20. apsvērums,

jāinterpretē tādējādi, ka

tam nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru saistībā ar virszemes digitālās televīzijas frekvenču lietošanas tiesību pārstrukturēšanas procedūru

– prasībām, kas celtas par frekvenču piešķiršanas aktiem saistībā ar frekvenču pārkonfigurēšanu, sekas ir tikai finansiāla atlīdzinājuma piešķiršana un vienīgie aizsardzības pasākumi ir tikai nodrošinājuma summas izmaksa, ja vien piešķirtais atlīdzinājums var segt visu attiecīgajām personām nodarīto kaitējumu tā, lai mantiskā ziņā atjaunotu stāvokli, kāds būtu bijis, ja nebūtu Savienības tiesību pārkāpuma;

– ir paredzēti procedūras noteikumi attiecībā uz frekvenču pārkonfigurēšanu, ciktāl tajos nav iekļauti tehniskie nosacījumi, kas ir valsts regulatīvo iestāžu ekskluzīvā kompetencē;

– neparedz līdzvērtīgi pārveidot spēkā esošās frekvenču lietošanas tiesības par apraides jaudas lietošanas tiesībām un rezervēt daļu apraides jaudas, kas piešķirama maksas procedūrā, ja vien ar šiem pasākumiem tiek ievēroti diskriminācijas aizlieguma un samērīguma principi, ņemot vērā Savienības tiesību agrāko pārkāpumu pašreizējās sekas, un ja vien ar pārveidošanas kritērijiem tiek ņemtas vērā precīzas un beznosacījumu garantijas, ko sniegušas kompetentās iestādes attiecībā uz lietošanas tiesību saglabāšanu vai līdzvērtīgu lietošanas tiesību piešķiršanu, veicot šo frekvenču pārkonfigurēšanu.